

Styre
Fakultetsstyret ved Det psykologiske fakultet

Arkivreferanse
2024/1958
Styresak
39/25

Dokumentdato
06.06.2025
Møtedato
12.06.2025

Oppfølgingssak – Foreløpig rapport om dimensjonering av innhold og omfang i studieprogrammene - Det psykologiske fakultet

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Fakultetsstyresak [7/24](#), *Dimensjonering av innhold og omfang i våre studieprogram: Oppstart av fakultetsprosess*
- Fakultetsstyresak [50/24](#), *Studiedimensjonering: Oppstart av prosess med å dimensjonere innhold og omfang i studieprogrammene*
- Fakultetsstyresak [57/24](#), *Oppfølgende sak om studiedimensjonering: Oppstart av prosess med å dimensjonere innhold og omfang i studieprogrammene*

Saken gjelder

Saken omhandler anbefalinger om studieprogramporteføljen og fremtidig dimensjonering av studieprogrammene ved fakultetet med utgangspunkt i fakultetets utfordrende økonomiske situasjon de nærmeste årene. En bredt sammensatt komité bestående av enhetslederne m.fl. ble nedsatt i august 2024 med mandat å gå gjennom alle studieemner og studieprogram for å avpasse ressursbruken til den aktuelle økonomiske situasjonen. En foreløpig rapport fra komitéen foreligger nå med flere anbefalinger om studieprogramporteføljen og dimensjonering av studieprogrammene.

Bakgrunn

Fakultetet har siden juni 2023 hatt spesiell oppmerksomhet mot innholdet, driften og omfanget av fakultetets studieprogrammer med tanke på omlegginger for å etablere en sunn økonomi ved fakultetet (jf. fakultetsstyresak [68/23](#), 15.06.2023 og fakultetsstyresak [100/23](#), 07.12.2023). Fakultetsledelsen la frem en sak om å starte arbeidet med å vurdere studiedimensjonering av innhold og omfang med tanke på innsparinger til behandling i fakultetsstyremøte 08.02.2024 (fakultetsstyresak 7/24) der fakultetsstyret

vedtok etter diskusjon å utsette saken. Instituttene og studieprogrammene gjennomførte våren 2024 en rekke revisjoner av studieemnene og driften av dem med virkninger fra august 2024 og januar 2025, inklusive en del omlegginger av vurderingsformene.

Fakultetsstyret behandlet forslag om en utredning av fakultetets studieprogram i møte 13.06.2024 (fakultetsstyresak 50/24) der vedtaket var:

«Fakultetsstyret støtter intensjonene i saken og imøteser igangsetting av prosessen tidlig høst 2024, men avventer en presisering av momenter som fremkom i fakultetsstyrets diskusjon i en oppfølgende sak i fakultetsstyremøtet 29. august 2024. Endringer som allerede som foreslås i et «fast track» løp må vurderes i forhold til kapasitet, samt praktiske og formelle muligheter for gjennomføring innen 1. juli.».

Fakultetsstyret behandlet en oppfølgende sak 29.08.2024 (fakultetsstyresak 57/24), og vedtok:

Fakultetsstyret ber om at fakultetet går gjennom alle studieemner og studieprogram for å avpasse ressursbruken til den aktuelle økonomiske situasjonen med utgangspunkt i de føringer som ligger i saksforelegget. Fakultetsstyret presiserer punkt 2 i mandatet: Komiteen bes om å foreslå prinsipper for ressursbruk i studieprogrammene basert på en oversikt over studieprogrammenes finansiering og drift. Det legges til ett punkt i mandatet til komiteen: Fakultetsstyret ber komiteen vurdere studieprogramporteføljen.

På bakgrunn av dette ble komitéen etablert, og den startet sitt arbeid i september 2024.

Mandat og komité

Mandatet for komitéen

Fakultetsstyret ber om at fakultetet går gjennom alle studieemner og studieprogram for å avpasse ressursbruken til den aktuelle økonomiske situasjonen med utgangspunkt i de føringer som ligger i saksforelegget.

1. Komiteen skal følge og lede arbeidet med studiedimensjonering og de ulike prosessene dette innebærer, fram til og med vårsemesteret 2025 med muligheten for forlengelse.
2. Komiteen bes om å foreslå prinsipper for ressursbruk i studieprogrammene basert på en oversikt over studieprogrammenes finansiering og drift.
3. Komiteen kan ved behov peke ut underutvalg for spesielle spørsmål når det måtte være relevant.
4. Komiteen bes om å etablere tids- og milepælplan som må være i tråd med UiBs regelverk for studieplanendringer og som anslår når KUE og fakultetsstyret får relevante saker på bordet.
5. Komiteen bes om i størst mulig grad sikre forankring i instituttrådene, samt innspill fra programansvarlige, emneansvarlige og ellers alle ved sin enhet, og samtidig gi løpende og god informasjon til disse.

6. Komitéen bes om å lage en plan for hvordan de ansatte kan delta i prosessene.
7. Komitéen bes om å være oppmerksomme på HMS-utfordringer som kan oppstå i prosessene, og bes om å legge til rette for at man viser omtanke for hverandre.
8. Komitéen anmodes om å ta i bruk UiBs ressurser som for eksempel [UiB læringslab](#) og [HR-avdelingen](#). Det kan vurderes å inkludere en ansatt ved universitetspedagogikkstaben med i komitéen.
9. Fakultetsstyret ber komiteen vurdere studieprogramporteføljen

Komitésammensetning (alfabetisk)

- Norman Anderssen (dekan) – leder av komiteen
- Yael Harlap (visedekan)
- Unni Heltne (senterleder, Senter for krisepsykologi)
- Reidar Jakobsen (instituttleder, IKP)
- Kjersti Lea (instituttleder, IPED)
- Rune Mentzoni (instituttleder, ISP)
- Frøydys Morken (instituttleder, IBMP)
- Fungisai Ottemöller (instituttleder, HEMIL)
- Grete Line Simonsen (rådgiver, Studieseksjonen, oppnevnt november 2024)
- Karsten Specht (prodekan)
- Barbara Wasson (senterleder, SLATE)

Flere har deltatt på mange av møtene, her alfabetisk:

- Peter Woldseth (seksjonsleder, Studieadministrativ avdeling, UiB)
- Anne Kristin Aanstad (assisterende fakultetsdirektør)
- Ove Borge (fakultetsdirektør)
- Solfrid Sture (seksjonsleder, økonomiseksjonen)
- Hege Sygna (seksjonsleder, studieseksjonen)

Komiteens anbefalinger

Med utgangspunkt i mandatet har komitéen utarbeidet anbefalinger med følgende overskrifter, noen av dem med underpunkter. Punktene varierer i nedslagsfelt. Noen av anbefalingene gjelder alle studieemner og studieprogram, mens andre mye smalere, se rapporten for detaljer.

1. Utvikle bemanningsnorm og ressursrammer for alle studieprogram og studieemner
2. Fylle alle studieplasser og øke gjennomføringsgrad på studieprogrammene
3. Øke sambruk av undervisningsressurser
4. Gå gjennom vurderingsformene på alle studieemner for om mulig å redusere utgiftene

5. Innføre norm om samskriving på alle MA- og hovedoppgaver
6. Vurdere å etablere MA i utsatte barn og unge
7. Nedskalere og vurdere å rekonseptualisere MA-tilbudet innen barnevern
8. Restrukturere MA i pedagogikk heltid og MA i pedagogikk deltid
9. Forberede fakultetsstyresak om fakultetets satsning innen logopedi
10. Utrede muligheten for å etablere EVU-emnepakker med mikroemner à 2,5 studiepoeng på etterspurte felt der fakultetet har omfattende kompetanse

Utvikle scenarier for studieprogramporteføljen

Kommentarer fra ledelsen

Det er nedlagt et stort og tidkrevende arbeid. Viktige mandatpunkter er kvittert ut, men ikke alle. Rapporten har derfor fått betegnelsen foreløpig rapport fordi vi håper at fakultetsledelsen fortsetter arbeidet over sommeren. Det gjenstår blant annet ferdigstilling av tabellverk for ulike ressurser og kostnader i studieemnene og studieprogrammene, samt forankringsprosesser i fagmiljøene.

Studiedimensjoneringsprosjektet omfatter vurderinger av en rekke mulige virkemidler på utdanningssiden for å snu fakultetets økonomi. Som kjent, har alle fagmiljøene allerede gjennomført omlegginger og innsparinger i sine studieemner, mens den foreliggende rapporten peker på ytterligere muligheter for på lengre sikt å redusere kostnader og å øke inntjening.

Som det fremgår av rapporten, kan noen av anbefalingene gjennomføres relativt raskt med virkning fra august 2026, mens andre innebærer å arbeide videre med utfyllende gjennomganger.

Som det fremgår i rapporten, har komitéen diskutert om det er mulig å finne ut hvilke andeler av fakultetets basisbevilgning som kan spores til de enkelte studieprogrammene, hvilket er en utfordrende oppgave blant annet på grunn av omlegginger av finansieringssystemet. Vi vil kort kommentere utfordringene. Den viktigste omleggingen var ved innføring av ny nasjonal finansieringsmodell i 2002 der staten gikk fra prinsipp om å tildele stillingshemler til å regne antall studieplasser samt skille mellom basisfinansiering og resultatfinansiering. UiB etablerte sin egen fordelingsmodell med utgangspunkt i den nasjonale modellen, men med enkelte forskjeller. Videre har man ved UiB siden den gang gjennomført flere omlegginger av inntektsfordelingsmodellen, blant annet på bakgrunn av utredningsarbeider i 2008 (Risa 1), og i 2016 ([Risa II](#)).

Det ble som nevnt, etablert et nytt økonomisk nullpunkt for institusjonene i sektoren i 2002 som i utgangspunktet videreførte og konsoliderte historiske tildelinger og vedtak. Både skifte mellom økonomimodeller og fordelingsmekanismer, samt lange perioder med statlige rammekutt (i ulike former) og interne strategiske omfordelinger ved UiB, har medført at det er vanskelig å spore ulike økonomiske pengestrømmer og gjenstående basisfinansiering knyttet til de enkelte studieprogrammer og studieplasser. Dette er også beskrevet i inntektsfordelingsutvalgets rapport fra 2024 ([Lommerud 2024](#)) og som ligger til grunn for dagens økonomimodell ved UiB ([Universitetsstyresak 29/24](#)). Kompleksiteten i historiske økonomitildelinger gjør at UiB ledelsen, inkludert økonomiavdelingen, råder fakultetet fra å legge mye

ressurser i å detaljspore og analysere fakultetets basisbevilgning langt tilbake i tid. Dette fordi det er komplisert, arbeidskrevende og der resultatet uansett blir heftet med stor usikkerhet. Anbefalingen er å hovedsakelig ta utgangspunkt i det som foreligger av ressurser, føringer, forpliktelser og fordelinger av nyere dato, og planlegge fremtidige ressursmessige prioriteringer basert på tilgjengelig økonomisk handlingsrom og faglige strategiske hensyn.

Forslag til vedtak

Fakultetsstyret takker for foreløpig rapport og anbefaler at fakultetsledelsen fortsetter arbeidet med porteføljestyling og studiedimensjonering høstsemesteret 2025.

Norman Anderssen
dekan

Kim Ove Hommen
fungerende fakultetsdirektør

06.06.2025/Norman Anderssen, Kim Ove Hommen

**Foreløpig rapport om dimensjonering
av innhold og omfang i
studieprogrammene ved Det
psykologiske fakultet**

Juni 2025

Innhold

Lenker	3
Forkortelser	3
DEL I	4
Oppstart, mandat, komitéens sammensetning og arbeidsform	4
Mandat, komitésammensetning og arbeidsform	4
Kriterier for å vurdere studieporteføljen	6
Bistand fra UiB	6
Løypemeldinger til fakultetsstyret	6
Status og rutinebeskrivelser	7
Fakultetets studieprogram pr. 1.2.2025	7
Visjon for utdanningene ved fakultetet	7
Fakultetets veiledende undervisningsnormer	8
Instituttens maler for undervisningsplanlegging	8
Årshjul for emne- og studieprogramendringer	9
Koronaplassene - faset inn og faset ut	10
Nytt studiefinansieringssystem fra 2025	10
DEL II	12
Komitéens arbeid	12
Vitenskapelig innsats i studieprogrammene: Harmonisering av instituttens maler for undervisningsplanlegging	13
Om studieprogrammenes drifts- og resultatinntekter	13
Etter- og videreutdanning – status og muligheter	14
Økonomiske potensialer på utdanningsiden	14
Komitéens anbefalinger	14
Vedlegg	18
Vedlegg 1. SA-rapport 1.11.24. Sentrale parametre ved studieprogrammene	18
Vedlegg 2. Løypemeldinger til fakultetsstyret	18
Vedlegg 3. Etter- og videreutdanning ved Det psykologiske fakultet - Rapport fra arbeidsgruppe. 2.april 2025	18

Lenker

- Fakultetsstyresak 68/23 Økonomianalyse og drøfting av mulige strategiske grep for en langsiktig plan for balanse og trygg økonomi
https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/okonomianalyse_juni_2023_0.pdf
- Fakultetsstyresak 50/24 Studiedimensjonering: Oppstart av prosess med å dimensjonere innhold og omfang i studieprogrammene
<https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/studiedimensjonering.pdf>
- Fakultetsstyresak 57/24 Oppfølgende sak om studiedimensjonering: Oppstart av prosess med å dimensjonere innhold og omfang i studieprogrammene
https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/studiedimensjonering_29.08.24.pdf
- Fakultetsstyresak 59/24 «Forslag til nye normer for undervisningsplanlegging ved Det psykologiske fakultet»
https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/forslag_til_nye_normer_1.pdf

Forkortelser

IBMP	Institutt for biologisk og medisinsk psykologi
HEMIL	Institutt for helse, miljø og likeverd
IKP	Institutt for klinisk psykologi
IPED	Institutt for pedagogikk
ISP	Institutt for samfunnspsykologi
SfK	Senter for krisepsykologi
SLATE	Senter for læringsanalyse (Center for learning analytics)

DEL I

Oppstart, mandat, komitéens sammensetning og arbeidsform

Med utgangspunkt i fakultetets pressede økonomiske situasjon har fakultetsledelsen siden 2022 sett på ulike sider ved studieporteføljen og driften av emner og studieprogram. Dette for å vurdere om det kunne være aktuelt med endringer som gir flere resultatmidler og besparelser. For å se studieprogram og studieemner i sammenheng med hverandre ble forslag om å opprette prosjekt Studiedimensjonering 2024-2025 fremmet for fakultetsstyret i juni 2024. Fakultetsstyret bifalt prosjektet og føringene, men ønsket enkelte justeringer i føringene og mandatet. Saken ble derfor tatt opp igjen på fakultetsstyremøte 29.8.2024 (fakultetsstyresak 57/24), https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/studiedimensjonering_29.08.24.pdf.

Vedtaket i saken 29.8.2024 var:

Fakultetsstyret ber om at fakultetet går gjennom alle studieemner og studieprogram for å avpasse ressursbruken til den aktuelle økonomiske situasjonen med utgangspunkt i de føringene som ligger i saksforelegget. Fakultetsstyret presiserer punkt 2 i mandatet: Komiteen bes om å foreslå prinsipper for ressursbruk i studieprogrammene basert på en oversikt over studieprogrammenes finansiering og drift. Det legges til ett punkt i mandatet til komiteen: Fakultetsstyret ber komiteen vurdere studieprogramporteføljen.

Mandat, komitésammensetning og arbeidsform

Med tillegg og presiseringene fra fakultetsstyremøtet 29.8.2024 er mandatet slik:

Fakultetsstyret ber om at fakultetet går gjennom alle studieemner og studieprogram for å avpasse ressursbruken til den aktuelle økonomiske situasjonen med utgangspunkt i de føringene som ligger i saksforelegget.

- 1. Komiteen skal følge og lede arbeidet med studiedimensjonering og de ulike prosessene dette innebærer, fram til og med vårsemesteret 2025 med muligheten for forlengelse.*
- 2. Komiteen bes om å foreslå prinsipper for ressursbruk i studieprogrammene basert på en oversikt over studieprogrammenes finansiering og drift.*
- 3. Komiteen kan ved behov peke ut underutvalg for spesielle spørsmål når det måtte være relevant.*
- 4. Komiteen bes om å etablere tids- og milepælplan som må være i tråd med UiBs regelverk for studieplanendringer og som anslår når KUE og fakultetsstyret får relevante saker på bordet.*
- 5. Komiteen bes om i størst mulig grad sikre forankring i instituttrådene, samt innspill fra programansvarlige, emneansvarlige og ellers alle ved sin enhet, og samtidig gi løpende og god informasjon til disse.*
- 6. Komiteen bes om å lage en plan for hvordan de ansatte kan delta i prosessene.*

7. *Komitéen bes om å være oppmerksomme på HMS-utfordringer som kan oppstå i prosessene, og bes om å legge til rette for at man viser omtanke for hverandre.*
8. *Komitéen anmodes om å ta i bruk UiBs ressurser som for eksempel Læringslab'en og HR-avdelingen. Det kan vurderes å inkludere en ansatt ved universitetspedagogikkstaben med i komitéen.*
9. *Fakultetsstyret ber komiteen vurdere studieprogramporteføljen*

En føring i fakultetsstyresaken 29.08.2024 gjaldt sammensetning av komitéen: «*Det foreslås en hovedkomité for arbeidet med studieporteføljen og større endringer på emnenivå bestående av enhetslederne og dekanat, og der komitéen ledes av dekan.*»

Komitéen har vært (alfabetisk):

- Norman Anderssen (dekan) – leder av komiteen
- Yael Harlap (visedekan)
- Unni Heltne (senterleder, Senter for krisepsykologi)
- Reidar Jakobsen (instituttleder, IKP)
- Kjersti Lea (instituttleder, IPED)
- Rune Mentzoni (instituttleder, ISP)
- Frøydis Morken (instituttleder, IBMP)
- Fungisai Ottemöller (instituttleder, HEMIL)
- Grete Line Simonsen (rådgiver, Studieseksjonen, oppnevnt november 2024)
- Karsten Specht (prodekan)
- Barbara Wasson (senterleder, SLATE)

Flere har deltatt på mange av møtene, her alfabetisk:

- Peter Woldseth (seksjonsleder, Studieadministrativ avdeling, UiB)
- Anne Kristin Aanstad (assisterende fakultetsdirektør)
- Ove Borge (fakultetsdirektør)
- Solfrid Sture (seksjonsleder, økonomiseksjonen)
- Hege Sygna (fung. Seksjonsleder, studieseksjonen)

Arbeidsform og møter

Komitéen la opp til et oppstartsseminar 11.-12.09.2024 og ellers månedlige møter for at det skulle være ofte nok til å holde kontinuitet og sjeldent nok å være fremdrift mellom møtene. Fram til mars ble møtene avholdt på Alrek i HEMILs og IKPs lokaler: 7.10.2024, 11.11.2024, 9.12.2024, 3.2.2025, 7.3.2025. Fra april 2025 ble det avholdt hyppigere møter i styrerommet i Christies gt. 12: 9.4.2025, 23.4.2025, 6.5.2025, 13.5.2025, 22.5.2025, 28.5.2025, 4.6.2025.

Komitéen har av ulike årsaker ikke hatt et eget sekretariat. Dekan har kalt inn til møtene, organisert dem og skrevet referat. Etter avtale med dekan har lederne på Senter for krisepsykologi og SLATE i enkelte situasjoner prioritert andre ting enn å delta på møter i komitéen fordi sentrene ikke har permanente undervisningsporteføljer.

På møtene har også Peter Woldseth (seksjonsleder for Seksjon for fellestjenester og Seksjon for studie kvalitet ved Studieadministrativ avdeling - SA) deltatt. På oppstartsseminaret i september 2024 var det en presentasjon ved Svein Jarle Nymark, seniorrådgiver ved SA, «Porteføljestyling og dimensjonering», og en presentasjon ved visedekan ved NT-fakultetet Sigrun Eliassen, «Prosjekt «Gjennomføring 2023», Erfaringer fra MN-prosjekt».

Kriterier for å vurdere studieporteføljen

En rekke forhold er viktige når man vurderer studieporteføljen, og dette ble lagt fram i fakultetsstyresaken 57/24, der det ble skilt mellom *Akademiske og prinsipielle forhold* og *Økonomiske forhold*. Det vil til enhver tid også være nødvendig å ta hensyn til praktiske forhold. I kriteriene som er pekt på under, inngår ikke faglig og pedagogisk kvalitet fordi dette alltid er et premiss i vurderinger som angår studieprogrammene på fakultetet. Punktene i kursiv er hentet fra fakultetsstyresak 57/24.

Akademiske og prinsipielle forhold

- *I hvilken grad samsvarer studieprogrammet med UiBs og fakultetets samfunnsoppdrag og styrker?*
- *Hva er samfunnsbehovet for denne kompetansen slik vi vurderer?*
- *Hvilket ansvar har fakultetet og UiB for forvaltning av fagområdet som studieprogrammet dekker?*
- *Hvilke forpliktelser ligger i bevilgede studieplasser?*
- *Hvilke uttalte satsninger og vedtak foreligger for studieprogrammet allerede?*

Økonomiske forhold

- *Er studieprogrammet etterspurt av søkere i dag og framover?*
- *Gjennomføring/fracfall*
- *Hva er etterspørselen i policydokumenter?*
- *Foreligger utfordrende konkurranse fra andre studieprogram?*
- *Hvor lønnsomt er studieprogrammet som helhet?*

Andre forhold i vurdering av studieprogramportefølje

- Hvor mange valgemner vil og kan vi tillate oss i ulike studieprogram?
- Hvor mange studieemner fagspesifikke og fordypningsemner skal et studieprogram ha?
- Er det aktuelt å slå sammen studieprogram?
- Ønsker vi studieprogram med mange studenter som gir gode og stabile inntekter med relativt sett lav innsats: Dvs. lave marginalkostnader ved at flere studenter koster lite ekstra?

Bistand fra UiB

Dekan og fakultetsdirektør har hatt to forberedende møter i juni 2024 med HR-avdelingen på UiB for å drøfte hva som er tjenlig struktur og arbeidsform i prosjektet. Videre har SA gått gjennom flere sentrale parametere i fakultetets studieportefølje, blant annet gjennomføringsgrad på studieprogrammene, og utarbeidet «SA-rapport 1.11.24. Sentrale parametere ved studieprogrammene» (vedlegg 1).

Løypemeldinger til fakultetsstyret

Det er gitt løypemeldinger til fakultetsstyret på følgende møter: 17.10.2024, 5.12.2024, 6.2.2025, og 8.5.2025 (se vedlegg 2).

Status og rutinebeskrivelser

Fakultetets studieprogram pr. 1.2.2025

Per 1.2.2025 har fakultetet 18 studieprogram. Tabellen viser studieprogrammene fra lavere til høyere nivå, alfabetisk.

Studieprogram	Studieplasser ved opptak
Bachelor i arbeids- og organisasjonspsykologi	60
Bachelor i generell psykologi	60
Bachelor i pedagogikk	40
Bachelor i spesialpedagogikk	23
Master i arbeids- og organisasjonspsykologi	18
Master i barnevern	25
Master i barnevernsarbeid	25
Master in Global Development Theory and Practice (GLODE)	20
Master i helsefremmende arbeid og helsepsykologi	20
Master i logopedi	22
Master i pedagogikk (opptak annet hvert år)	20
Master i pedagogikk deltid (opptak annet hvert år)	20
Master i psykologi	22
- Atferd og nevrovitenskap	4
- Sosial og kognitiv psykologi	18
Master i spesialpedagogikk (opptak annet hvert år)	15
Ettårig praktisk pedagogisk utdanning (PPU)	112
Profesjonsstudiet i psykologi	87
Årsstudiet i pedagogikk	40
Årsstudiet i psykologi	200

Visjon for utdanningene ved fakultetet

I fakultetets strategiplan for perioden 2023-2030 er visjonen for fakultetets utdanninger formulert slik: «Fakultetet vil gi våre studenter vitenskapelig forankret og samfunnsrelevant utdanning. Studieprogrammene skal vekke nysgjerrighet og motivere studentene til å reflektere, stille kritiske spørsmål og utvikle seg faglig. Våre kandidater skal være velutdannede fagpersoner som er rustet til å møte samtidens og fremtidens utfordringer. De skal være attraktive for arbeidsgivere på alle samfunnsområder – regionalt, nasjonalt og internasjonalt.»

Dette ligger til grunn for komitéens arbeid, sammen med formuleringene i UiBs kvalitetssystem: «Som samfunnsinstitusjon skal UiB bidra til en bærekraftig og demokratisk utvikling og være et attraktivt og inkluderende studiested. Bærebjelken for kvalitet i utdanningen er at den er forskningsbasert og tett koblet til kunnskapsutviklingen. UiB har et nasjonalt ansvar for å tilby utdanninger over en stor faglig bredde. Våre studieprogrammer skal fremme selvstendighet, samarbeid, kritisk tenkning og kreativitet. UiB skal utdanne kandidater som kan forme morgendagens samfunn, arbeids- og næringsliv med perspektiver fra ulike fagområder. Vi skal gi studentene et faglig

fundament som varer hele livet og som bidrar til å skape kompetente og reflekterte samfunnsborgere.»

Fakultetets veiledende undervisningsnormer

Fakultetet har i mange år operert med veiledende normer for undervisning, og et arbeid med å oppdatere normene ble igangsatt i 2023 og behandlet høstsemesteret 2024, jf. fakultetsstyresak 59/24 (29.8.2024)

https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/forslag_til_nye_normer_1.pdf

og 88/24 (5.12.2024)

<https://ekstern.filer.uib.no/psyfa/Styresaker%20til%20nettside/2024/5.12.2024/Undervisningsnormer%20for%20emneansvar.pdf>.

De veiledende undervisningsnormene er et verktøy for ledere og undervisere. For ledere er de et verktøy for oversiktlig og rettferdig fordeling av arbeidsoppgaver mellom ansatte. For undervisere, regulerer de veiledende undervisningsnormene hvor mye tid de skal bruke på forskjellige undervisningsaktiviteter – gjennomsnittlig sett og over tid. Undervisningsmengden må tilpasses tilgjengelige ressurser og obligatoriske emner må prioriteres foran valgemner.

Instituttene maler for undervisningsplanlegging

Instituttene og sentrene ved fakultetet har i dag maler for undervisningsplanlegging for det som til enhver tid er kommende undervisningssemester – sortert etter vitenskapelige ressurser som planlegges brukt i hvert av studieemnene (enkelte andre vitenskapelige ressurser inngår ikke, som for eksempel praksiskostnader og eksternsensur), jf. blant annet en prinsippsak om dette i desember 2011 (fakultetsstyresak 103/11). Malene varierer noe mellom enhetene, men inneholder de samme elementene, og alle ansatte på egen enhet har tilgang til skjemaet. Enhetene hadde i flere år ulike maler, rutiner og tradisjoner, inklusive hvordan man fortolket og brukte de veiledende undervisningsnormene. Fakultetsstyret vedtok i fakultetsstyresak 90/21 at alle instituttene skulle utvikle og bruke sammenliknbare maler fra og med høstsemesteret 2022.

Beskrivelser av malene for undervisningsplanlegging:

- De skal så langt som mulig være uttømmende når det gjelder hvilke vitenskapelige ressurser som legges inn i et studieemne, dvs. alle undervisningstimer, men eksternsensur og praksiskostnader legges ikke inn.
- Det er et institutt- og fakultetsanliggende dersom kostnadene til studieemnet endres vesentlig.
- Det foreligger våren 2025 noenlunde lik bruk og fortolkning av de veiledende undervisningsnormene.
- Malene gir muligheter for å sammenlikne ressursbruk mellom fakultetets studieemner, og til dels studieprogram.

Årshjul for emne- og studieprogramendringer

UiBs studiekvalitetssystem regulerer tidspunkter og rekkefølger for beslutninger og innmeldinger m.m. som fakultetet forholder seg til. Dette gjelder både dialoger og rapporteringer, samt tidspunkter for melding av endringer i studieemner og studieprogram.

Universitetsstyret vedtok 2. mai 2024 et revidert studiekvalitetssystem for UiB. Her inngår at fakultetene årlig skal vurdere sin studieportefølje. Den foreliggende rapporten gir et grunnlag for årets vurdering.

Følgende årshjul er basert på fakultetsstyresak 5/2025 «Tidslinje for studiekvalitetsarbeid ved Det psykologiske fakultet 2025» samt andre aktuelle årshjulspunkter.

Dialogmøter og studiekvalitetsmelding 2025

Tid/frist	Aktivitet	Ansvar
April 2025	Instituttet leverer studiekvalitetsmelding	Instituttstyrer
April-mai 2025	Dialogmøter institutt-fakultet	Dekan
16.05 2025	Fakultetet- Muséplass	Dekan
September 2025	Frist fakultetets studiekvalitetsmelding	

Emneplanlegging på nett (EPN) – Endringer som skal gjelde for høsten

Tid/frist	Aktivitet	Ansvar
1.november	EPN åpner	
1.februar	Frist for nye emner	
1.mars	Frist for eksisterende emner	
1.april	EPN stenger og alle emner må være vedtatt godkjent	

Emneplanlegging på nett (EPN) – Endringer som skal gjelde for våren

Tid/frist	Aktivitet	Ansvar
15.april	EPN åpner	
15.august	Frist for nye emner	
15.september	Frist for eksisterende emner	
15.oktober	EPN stenger og alle emner må være vedtatt godkjent	

Frister for endringer i studieprogram- og studieprogramporteføljen

Endringer i et studieprogram må være annonsert før samordna opptak/søknadsweb åpner. For lavere grads program og profesjonsstudiet i psykologi er dette **1. desember** og for alle masterprogram og PPU er fristen **1. februar**. Ønskede endringer i emner som påvirker den samlede studieplanen, kan derfor måtte leveres i EPN ett semester tidligere enn tabellen over viser, slik at studieplanen er korrekt når det åpnes for at studenter kan søke plass.

Evalueringer og studiekvalitetsarbeid

Utover årshjulet omfatter studiekvalitetsarbeidet emneevalueringer og programevalueringer. Fra fakultetsstyresak 5/2025 sakser vi: «*Den periodiske prosessen inkluderer 3-årig emneevaluering som instituttet har ansvar for og 6-årig programevaluering som skal reakkrediteres i fakultetsstyret. Begge skal legges i studiekvalitetsbasen av emne- og programansvarlige.*»

Eksterne fagfeller og representant fra arbeidslivet oppnevnes for seksårs perioder. Disse skal bidra inn i programevalueringer og kan bistå i systematisk innhenting av informasjon for å vurdere kvalitetene i alle studieprogram. På Det psykologiske fakultet er det vedtatt (sak 71/24) at fagfellene skal involveres minimum tre ganger i løpet av perioden. Profesjonsstudiet i psykologi fortsetter å oppnevne to eksterne fagfeller på grunn av størrelse, varighet og organisering av programmet på tvers av institutter. De fagfellene som allerede er oppnevnt, vil fungere ut perioden som er fastsatt. Representant fra arbeidslivet involveres minimum i forbindelse med den seksårige programevalueringen, som fastslått i UiBs systembeskrivelse for studiekvalitet.

Evaluerings- og studiekvalitetsarbeid omfatter også det vanlige utviklingsarbeidet som emneansvarlige og programansvarlige utøver, inklusive alle løpende dialoger med studentene. Fakultetet har også nedfelt prinsipper for «Deltakende evaluering» som blant annet omhandler det løpende studiekvalitetsarbeidet.

Koronaplassene - fasett inn og fasett ut

I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i 2020 (RNB2020) fikk Det psykologiske fakultet tildelt 38 midlertidige studieplasser (koronaplasser), fordelt på profesjonsstudiet i psykologi (13), MA i barnevern (10) og MA i spesialpedagogikk (15), fra høsten 2020. Disse studieplassene ble trukket tilbake med virkning fra høsten 2023. Erfaringene i sektoren er at midlertidige studieplasser som oftest blir gjort permanente etter en tid, men denne gangen vedtok altså Stortinget å fase dem ut igjen. Fra revidert nasjonalbudsjett 2023 sakser vi: «*Då Stortinget i samband med revidert nasjonalbudsjett for 2020 løyvde midlar tilsvarende 4 000 studieplassar i høgare utdanning var det lagt til grunn at studieplassane ville bli finansierte slik at nye kull som blei tekne opp kunne fullføre. Samtidig var det ein føresetnad at den auka kapasiteten var knytt til høg arbeidsløyse og at den skulle fasast ut igjen. Sjå Innst. 360 S (2019-2020) og Prop. 117 S (2019-2020). I tråd med dette har utfasinga starta for dei kulla frå utdanningsløftet i 2020 som har fullført. I 2023 gjaldt det dei eitt- og toårige utdanningane.*»

Innfasingen av finansieringen skjedde over tre år (høsten 2020 til våren 2023), mens utfasingen vil foregå i tidsrommet høsten 2023 til våren 2029. Dersom disse studieplassene hadde blitt gjort permanente, ville inntektene fra dem utgjort ca. 34 millioner pr år når de var fullt innfaset (basis ca. 20,4 millioner og resultatmidler ca. 13,3 millioner).

Nytt studiefinansieringssystem fra 2025

Fra og med 2025 er det innført et nytt finansieringssystem for universitets- og høyskolesektoren i Norge. Viktige endringer er at antallet finansieringskategorier for resultatbasert uttelling er redusert fra seks til tre for nye studieplasser, lavere og høyere grad får lik uttelling i studiepoeng og det innføres kun to standardsatser for basisfinansiering av nye studieplasser.

Man har også gått vekk fra resultatindikatoren «ferdige kandidater» og måler i stedet «gjennomført på normert tid». Fortsatt er studiepoengsproduksjon den viktigste resultatindikatoren og den har blitt enda viktigere som påvirkbar inntektskilde siden resultatindikatorene for forskning er tatt bort i den nasjonale modellen og bare i begrenset grad beholdt i UiB sin lokale modell.

Universitetsstyret har vedtatt mer detaljerte regler for hvordan implementeringen skjer ved UiB basert på rapporten fra Lommerud-utvalget, som ble vedtatt av Universitetsstyret våren 2024 ([Universitetsstyresak 29/24](#)).

Det er føringer fra KD og UiB om at studieprogrammenes finansiering benyttes fleksibelt slik at enkelte studieprogram vil driftes rimeligere enn finansieringen tilsier og omvendt, og dette gjelder også innad i studieprogrammene på emnenivå. Det psykologiske fakultet har over mange år flyttet studieplasser mellom studieprogram, blant annet i “Studiekvalitetsprosjektet” som fakultetet gjennomførte i perioden 2014-2018, der studieporteføljen og studieplasser ble sett i sammenheng med gjennomføring og resultatmidler, og det ble også i noen grad valgt å ta opp flere studenter enn finansieringen skulle tilsi.

Bevilgningen til UiB blir ikke redusert som følge av at noen av indikatorene blir avvirket. Endringer fremover vil gi annen uttelling enn de ville gjort med de tidligere satsene:

- Dersom antall avlagte studiepoeng øker, vil det være positivt for programmene med en høyere sats, siden det gir høyere positiv uttelling.
- Dersom avlagte studiepoeng går ned, vil det være positivt med en lavere sats.
- Dersom avlagte studiepoeng er nokså stabile, vil en lavere sats gjøre budsjetteffekten av tilfeldige årlige variasjoner mindre.
- Dersom avlagte studiepoeng er helt stabile, vil ikke størrelsen på satsen spille noen rolle.

De resultatbaserte midlene utbetales to år etter produksjonen (studiepoengsproduksjon avlagt i 2025 utbetales i 2027).

DEL II

Komitéens arbeid

Den foreliggende rapporten har betegnelsen «Foreløpig rapport» fordi komitéen anser at punktum ikke er satt. Flere av punktene i mandatet synes avklart, men ikke alle, og komitéen anbefaler at arbeidet med porteføljestyling og studiedimensjonering fortsetter høstsemesteret 2025. Under følger en kort gjennomgang av status for utkvittering av komitéens mandat.

Mandat	Kommentar
<i>Fakultetsstyret ber om at fakultetet går gjennom alle studieemner og studieprogram for å avpasse ressursbruken til den aktuelle økonomiske situasjonen med utgangspunkt i de føringer som ligger i saksforelegget.</i>	Komitéeen har gått gjennom viktige deler av ressursbruken, men ikke uttømmende, og gjennomgangen er ikke ferdigstilt.
<i>1. Komitéen skal følge og lede arbeidet med studiedimensjonering og de ulike prosessene dette innebærer, fram til og med vårsemesteret 2025 med muligheten for forlengelse.</i>	Komitéeen har ledet dette arbeidet hittil. Foreliggende rapport har betegnelsen foreløpig rapport, og det synes tjenlig å fortsette arbeidet etter vårsemesteret 2025.
<i>2. Komiteen bes om å foreslå prinsipper for ressursbruk i studieprogrammene basert på en oversikt over studieprogrammenes finansiering og drift.</i>	Komitéeen har fått etablert oversikt over sentrale deler av studieemnenes og studieprogrammenes drift, men har ikke foreslått konkrete prinsipper for ressursbruk.
<i>3. Komitéen kan ved behov peke ut underutvalg for spesielle spørsmål når det måtte være relevant.</i>	Komitéeen har etablert underutvalg med egne medlemmer og andre.
<i>4. Komitéen bes om å etablere tids- og milepælplan som må være i tråd med UiBs regelverk for studieplanendringer og som anslår når KUE og fakultetsstyret får relevante saker på bordet.</i>	Komitéeen har ikke utarbeidet en slik konkret plan
<i>5. Komitéen bes om i størst mulig grad sikre forankring i instituttrådene, samt innspill fra programansvarlige, emneansvarlige og ellers alle ved sin enhet, og samtidig gi løpende og god informasjon til disse.</i>	Komitéeen har anbefalingene klare først på slutten av vårsemesteret 2025, og forankringene kan skje først når anbefalingene er ytterligere konkretisert.
<i>6. Komitéen bes om å lage en plan for hvordan de ansatte kan delta i prosessene.</i>	Dette kan innebære ulike forankringsprosesser og en høringsprosess jf. punkt 5, og er aktuelt først når anbefalingene er ytterligere konkretisert.
<i>7. Komitéen bes om å være oppmerksomme på HMS-utfordringer som kan oppstå i prosessene, og bes om å legge til rette for at man viser omtanke for hverandre.</i>	Komitéeen har ikke hatt HMS konkret på sakskartet.

8. <i>Komitéen anmodes om å ta i bruk UiBs ressurser som for eksempel Læringslaben og HR-avdelingen. Det kan vurderes å inkludere en ansatt ved universitetspedagogikkstaben med i komitéen.</i>	Komitéen har hatt noe kontakt med HR-avdelingen. SA har bidratt med innlegg på oppstartsseminaret, en egen rapport til fakultetet, og en representant fra SA har deltatt på nesten alle møtene i komitéen.
9. <i>Fakultetsstyret ber komiteen vurdere studieprogramporteføljen</i>	Komitéen har vurdert studieprogramporteføljen, og peker på hvordan det videre arbeidet med vurderingene kan se ut før konkrete omlegginger eventuelt kan foreslås.

Vitenskapelig innsats i studieprogrammene: Harmonisering av instituttens maler for undervisningsplanlegging

Som ledd i studiedimensjoneringsprosjektet gikk komitéen høsten 2024 gjennom instituttens maler for undervisningsplanlegging (se mer om malene for undervisningsplanlegging lenger oppe). Gjennomgangen viste for det første at malene er utviklet på noe ulike måter, men at de sentrale parameterne er så å si like. Gjennomgangen viste for det andre at det var noe ulik registrering og uttelling for å gå på norskkurs, være emneansvarlig for de semestrene der emnet ikke ble gjennomført m.m. Det er heller ikke lik vurdering av eventuelle registreringer av andre oppgaver som verneombud, stedfortreder o.l.

Undervisningsmalene gir for samtlige studieemner på fakultetet en så å si uttømmende oversikt over timetall for vitenskapelig ressursbruk. Dette omfatter arbeid med forelesninger, seminarer, arbeidsoppgaver, emneansvar, sensur m.m. Dette er en vesentlig del av grunnlaget for å beregne ressursbruk på studieprogrammene.

Timetallet som inngår i malene for undervisningsplanlegging omfatter konkret antall undervisningstimer i hvert studieemne. For de fleste studieprogrammene er ikke malene ment å omfatte kostnader til for eksempel praksis, ekstern sensur m.m., og heller ikke administrativ innsats, arealkostnader m.m. Instituttens maler er heller ikke ment å gi oversikt over tilgjengelige ressurser i ulike emner og studieprogram, jf. kommentar også lenger nede.

Om studieprogrammenes drifts- og resultatinntekter

Komitéen har igangsatt og fått seg forelagt oversikter over antall vitenskapelige timer brukt på studieprogrammene, andre kostnader samt resultatinntekter fra studiepoengsproduksjon og kandidatuttelling. Disse er basert på instituttens studieplanleggingsmaler for høstsemesteret 2023 og vårsemesteret 2024 (for de aller fleste studieprogrammene). Tallmaterialet er imidlertid ikke ferdig kvalitetssikret, og komitéen ser det som mest tjenlig at dette skjer før tabellene blir ferdigstilt. Ferdigstilte tabeller vil gjøre det mulig å sammenlikne timebruk for vitenskapelig ansatte på tvers av studieprogram.

Komitéen har videre diskutert om det er mulig å finne ut hvilke andeler av fakultetets basisbevilgning som kan spores til de enkelte studieprogrammene. Flere i komitéen har etterlyst en slik analyse. Det viser seg imidlertid at dette er svært vanskelig, der en av grunnene er flere viktige omlegginger av

finansieringssystemet. Det jobbes med å få en viss historisk oversikt over fakultetets utvikling, men denne er ikke ferdigstilt ennå.

Etter- og videreutdanning – status og muligheter

Fakultetet har hatt etter- og videreutdanningsemner i mange år på både introduksjons- og MA-nivå. Vedlagt er en oversikt over status for fakultetets EVU-virksomhet samt betalingsordninger for dem som tar disse emnene (vedlegg 3). Fakultetet har også erfaring med EVU-mikroemner, dvs. emner på 2,5 studiepoeng med svært god søkning og gjennomføring, gjennom «Fantastiske data». Dette studieemnet inngår i en emnepakke om digitalisering i regi av UiB.

Økonomiske potensialer på utdanningssiden

Studiepoenginntekter er den største påvirkbare inntektskilden for fakultetet, og den påvirkes direkte av opptakstall og påfølgende gjennomføring. Første prioritet for å komme i økonomisk balanse er å ta ned kostnader ved fakultetet, men her er ikke lenger potensialet stort utover stillingsstopp. Fakultetet har nå spart inn vesentlig på utgifter til praksis, husleie og enhetenes drift. Et fokus er derfor at vi må hente inn resultatmidler om mulig. På studiesiden er hovedregelen at jo flere studenter som tas opp i et studieprogram, jo flere vil sannsynligvis fullføre og dermed generere mer resultatinntekter.

Det ligger økonomiske potensialer i å øke antall studenter som gjennomfører sine studieprogram og i å gi fellesundervisning på tvers av studieprogram. Både nasjonalt og på UiB som helhet har det tidlig i 2025 blitt lagt stor vekt på tiltak som gjør at flere studenter stiller til eksamen og gjennomfører sine studieprogram.

Komiteéns anbefalinger

Med utgangspunkt i foreliggende kunnskap om studieprogrammenes finansiering og drift i dag, har komiteén utarbeidet anbefalinger. Anbefalingene omfatter også hva som synes tjenlig når det gjelder å videreutvikle tallmateriale og oversikter.

1. Utvikle bemanningsnorm og ressursrammer for alle studieprogram og studieemner

- a. Komiteen anbefaler at fakultetet utvikler bemanningsnorm og ressursrammer for studieprogrammene. Dette vil være nyttig for å kunne justere og prioritere oversiktlig og rasjonelt nå når fakultetet skal nedbemanne i årene som kommer. Videre vil bemanningsnorm og ressursramme for studieprogrammene danne grunnlag for det årlige budsjettarbeidet.
- b. Relatert til punkt a, anbefaler komiteén å starte et arbeid med å utvikle veiledende normer for ressursbruk på et «gjennomsnittlig emne» av forskjellige størrelser, med og uten praksis, etc. Det er viktig at emner kan variere i hvor ressursintensive de er, men en målestokk har blitt etterspurt av fagmiljøene. Se f.eks. emnenormer på UiO: <https://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/sta/enheter/hf/program-emner/behandling-emner/emnenormer.html>
- c. Komiteén anbefaler å utvikle et årshjul for arbeid med porteføljestyling, ressursplaner og fordeling av stillingsressurser. Det bør blant annet lages en årlig rutine for å oppdatere tabellverk for vitenskapelige ressurser som legges inn i hvert studieemne og studieprogram, jf. tilsvarende oversikt i foreliggende rapport.

- d. Komiteen har også drøftet om det bør utvikles en oversikt over kjernekompetanse for studieprogrammene.

2. *Fylle alle studieplasser og øke gjennomføringsgrad på studieprogrammene*

Alle studieprogram bør maksimalisere antall studenter som tas opp for å nå målet om høy gjennomføringsprosent og tilhørende resultatmidler.

En rekke tiltak er mulige, og komitéen anbefaler følgende:

- a. Øke opptaket på studieprogram der det er forsvarlig og mulig, med ambisjon om å uteksaminere minst det antall kandidater som man har finansierte studieplasser for.
- b. Justere de pedagogiske oppleggene i studieemner der det er forsvarlig og mulig i retning av mer skalerbare opplegg for å kunne ta opp flere studenter uten større kostnadsøkninger.
- c. Åpne flere studieemner for studenter fra andre studieprogram ved UiB samt åpne flere emner for enkelttemneopptak (personer uten studierett ved UiB). Av fakultetets ca. 160 aktive studieemner, er i dag 10-15 studieemner åpne for alle studenter med studierett ved UiB.
- d. Utrede om det er mulig å øke opptaket på BA og MA i arbeids- og organisasjonspsykologi: Fakultetet bør sammen med fagmiljøet utrede om det kan være aktuelt å utnytte potensialet i det stabilt store søkertallet på disse studieprogrammene. Her er et potensiale for økning i resultatmidler ved å ta opp flere studenter. Det kan vurderes å flytte studieplasser med tilhørende vitenskapelige ressurser fra andre studieprogram.
- e. Prioritere ressurser til førsteårsstudenter for å øke langsiktig studentgjennomføring, for eksempel når det gjelder mentor- og seminarordningen. Dette vil kunne bidra til å sikre studentenes tilhørighet og motivasjon for å bli i studieprogrammet, hindre frafall, og virke positivt for studentgjennomføring og studieprogresjon, hvilket på lengre sikt gir fakultetet resultatinntekter.
- f. Legge en plan for å øke antall studenter som gjennomfører eksamen på årsstudiet i psykologi: Det er mulig å øke resultatmidlene på årsstudiet i psykologi dersom flere av studentene gjennomfører eksamen, jf. SA-rapporten levert fakultetet nov. 2024 (se vedlegg 1). Dette kan bety å stimulere flere til å melde seg opp, flere til å stille i eksamenslokalet, og flere til å gjennomføre eksamen.
- g. Sikre at valgemner ved fakultetet er økonomisk bærekraftige for å kunne tilbys. Virkemidler kan være å endre undervisningsopplegg, justere betegnelser for å være mer attraktive, ta opp flere studenter.
- h. Relatert til punkt g, videreutvikle oppleggene i aktuelle valgemner på årsstudiet i psykologi: Årsstudiet i psykologi har flere valgemner à 15 studiepoeng. Valgemnet PSYK115 Døgnrytmer, søvn og atferd, er for eksempel et svært populært emne med mange studenter, høy studiepoengsproduksjon og god inntjening.
- i. Vurdere å utvide tilbudet med valgemner på årsstudiet i psykologi innen feltet helse og klinisk psykologi i den grad det innebærer potensiale for gode resultatinntekter. Med utgangspunkt i samfunnets behov for kompetanse og antatt grunnlag for studentrekruttering, kan et slikt emne synes ettertraktet.

3. *Øke sambruk av undervisningsressurser*

Flere av våre studieprogram har en rekke tematikker til felles, men som det undervises i på ulike måter. Fellesundervisning kan være helt eller delvis overlappende. Ved mangel på undervisningsressurser er fleksibilitet mellom studieprogrammene viktig. Komiteen anbefaler:

- a. Etablere felles studieemner på tvers av samtlige studieprogram innen forskningsmetode, (jf. gode erfaringer på HEMIL), innen akademisk skriving og innen vitenskapsteori. Tilsvarende emner på enkeltprogram vil da kunne legges ned, og slik vil vi kunne spare ressurser.
- b. Identifisere områder for overlappende temaer mellom studieprogram og gi fellesundervisning i studieemner med lignende innhold, selv om selve studieemnet ikke er felles. Eksempler på overlappende temaer er psykologiens historie, helsepsykologi og kulturperspektiver.
- c. Gjøre tydelig fagspesifikke krav i BA-programmene og vurdere ytterligere sambruk av emner, blant annet for pedagogikk og spesialpedagogikk.
- d. Starte et arbeid der også psykologprogrammet vurderes å ha undervisning sammen med andre studieprogram utover det som i dag foreligger første året.

4. *Gå gjennom vurderingsformene på alle studieemner for om mulig å redusere utgiftene*

Kostnadene til vurdering og sensur er høye på flere studieemner. Ved årsstudiet i psykologi tilsvarer for eksempel kostnadene bort imot halvparten av den samlede ressursbruken.

Det er allerede lagt ned et stort arbeid for å redusere utgiftene til vurderingsformer i studieemnene, men det er nødvendig med ytterligere innsparing. Det anbefales at det igangsettes en systematisk gjennomgang av ressursbruken til vurdering på alle studieemnene ved fakultetet.

5. *Innføre norm om samskriving på alle MA- og hovedoppgaver*

Fakultetets veiledende undervisningsnormer gir forholdsvis god uttelling for veiledning av studentoppgaver, inklusive MA- og hovedoppgaver. Det at studenter skriver MA- og hovedoppgaver sammen, frigjør tid for vitenskapelig ansatte og er ressursbesparende. De fleste relevante studieprogrammene har dette som ordning, allerede, men ikke alle. Det anbefales at samskriving blir normen.

6. *Vurdere å etablere MA i utsatte barn og unge*

Et MA-program om utsatte barn og unge vil kunne erstatte dagens studieprogram innen barnevern og spesialpedagogikk, og eventuelt innlemme temaer fra Senter for krisepsykologi, og ev. andre programmer ved fakultetet. Det vil imøtekomme KDs satsning på barn og unge. Det vil kunne bety mer fellesbruk av studieemner, det vil stimulere til flerfaglighet ved at studenter fra flere disipliner møtes, og det vil gi større karrierevei-fleksibilitet for studentene. Det vil gi et bredere fagmiljø som bedre tåler nedbemanning av vitenskapelig personale. Det kan for eksempel være aktuelt med et masterprogram med flere studieretninger, for eksempel en i spesialpedagogikk og en i barnevern. Innen EVU vil «Utsatte barn og unge» kunne være en enklere tematikk å rekruttere til, enn «Barnevern».

7. *Nedskalere og vurdere å rekonseptualisere MA-tilbudet innen barnevern*

Av flere, primært utenforliggende, ulike årsaker har søkertallene de siste årene for MA i barnevern og MA i barnevernsarbeid sunket. Dette tilsier en viss nedbygging av tilbudet, dvs. færre studieplasser. Det er allerede bestemt at MA i barnevern inngår i barnevernsarbeid fra august 2025, og fakultetet regner med at MA i barnevern legges ned fra august 2026. En videre løsning kan være å kanalisere forskning og undervisning på området inn i et videre felt om *utsatte barn og unge*. Komitéen anbefaler:

- a. For opptaket 2026: Permanent legge ned MA i barnevern. Starte prosessen høst 2025
- b. Vurdere å la MA i barnevernsarbeid inngå som studieretning i en eventuell MA i utsatte barn og unge
- c. I 2026: Starte prosessen med å flytte et visst antall studieplasser til andre studieprogram. Dette må skje i dialog med SA for å sikre at KDs satsning innen utsatte barn og unge og barnevern vurderes.
- d. I 2026: Starte prosessen med at frigjorte vitenskapelige ressurser innen barnevern kanaliseres mot andre relevante studieprogram – her er det vesentlig med god dialog og å følge formelle prosedyrer.

8. *Restrukturere MA i pedagogikk heltid og MA i pedagogikk deltid*

MA i pedagogikk deltid har over flere år hatt lav gjennomføring på normert tid. Programmet arbeider i dag med redesign og endringer for å øke gjennomføringen innen normert tid. Komitéen støtter arbeidet med å etablere en modell som gjør det mulig at studentene i de to studieprogrammene får samme undervisning, alternativt legge ned deler av tilbudet.

9. *Forberede fakultetsstyresak om fakultetets satsning innen logopedi*

Over flere år har MA i logopedi hatt gode søkertall og tilfredsstillende studentgjennomføring med potensialer for forbedring, men en liten og sårbar vitenskapelig stab. Dette studieprogrammet har mindre tematisk fleksibilitet enn de andre MA-programmene med større behov for innleid spesialkompetanse, og de har praksisutgifter. Rekruttering til de vitenskapelige stillingene er en utfordring, dette kan blant annet ses i sammenheng med mangeårig fakultetsintern fordeling av rekrutteringsstillinger.

For å skape forutsigbarhet og rasjonelle beslutninger fremover synes tiden moden for å forberede en fakultetsstyresak om hvordan fakultetet på lang sikt vil forholde seg til MA-studietilbudet og forskningen innen logopedi. Diskusjonsmomenter kan for eksempel være om det er tjenlig å fortsette som nå, ha logopedi som egen studieretning i en overordnet mastergrad, utrede muligheten for tverrinstitusjonelt samarbeid om et masterprogram, og innføre strengere opptakskrav for å unngå opplæring i logopedi-basalemner. Det bør vurderes å gjennomføre en kandidatundersøkelse av hvor de ferdige kandidatene arbeider.

10. Utrede muligheten for å etablere EVU-emnepakker med mikroemner à 2,5 studiepoeng på etterspurte felt der fakultetet har omfattende kompetanse

Det anbefales at enhetene ser på muligheten for å utvikle mikroemner i sine fagområder. Hensikten er å øke inntektene ved bruk av relativt beskjedne ressurser, innen samfunnsnyttige temaer der vårt fakultet besitter spesialkompetanse. Mikroemner, emner på 2,5 studiepoeng, er et nytt konsept ved UiB som er forsøkt ut gjennom UiBs tilbud om emnepakke innen digitaliseringsområdet. Ett av mikroemnene er utviklet ved SLATE – «Fantastiske data» - og dette har god inntjening fordi det er mange studenter med et undervisningsopplegg med mindre kostnader enn vanlig. Mulige emnepakker ved fakultetet kunne være innen etterspurte områder som utsatte barn og unge (med mikroemner om for eksempel spesialpedagogiske temaer, gaming blant ungdommer, ADHD, angst hos barn, autismespekter, kjønn).

Pr juni 2025 trenger et mikroemne på 2,5 studiepoeng 360 studenter for å gi 1 million i brutto inntekter (for studieemne i finansieringskategori 2, dvs. de helsefaglig orienterte feltene). Netto inntekter vil avhenge av innsatsen som kreves for å etablere og drifte mikroemnet.

Ved konkurranse fra andre institusjoner og firma, vil UiB som institusjon utgjøre et kvalitetsstempel. Dersom det skal utvikles noe nytt på årsstudiet i psykologi, kan det vurderes å tenke i retning av mikroemner heller enn større enkeltemner på 15 studiepoeng, men der det likevel etableres en samlet emnepakke på 15 studiepoeng, eventuelt en kombinasjon. Mikroemner vil kunne være en faglig og karrieremessig smakebit som bidrar til videre rekruttering. Ressurser og erfaringer med å utvikle mikroemner finnes blant annet hos læringslabben, UPED, og SLATE-kolleger.

11. Utvikle scenarioer for studieprogramporteføljen

For å få oversikt over mulighetene til å komme i økonomisk balanse gjennom endringer i porteføljen av studieprogram, og for å kommunisere godt med alle fagmiljøene, anbefales det å utvikle scenarioer for studieprogramporteføljen der scenarioene har ulikt innsparings- og inntekspotensiale. En vurdering som kan ligge inne, er om studieprogrammer og studieemner som har svak søkning og svak gjennomføring bør legges ned.

Vedlegg

Vedlegg 1. SA-rapport 1.11.24. Sentrale parametere ved studieprogrammene

Vedlegg 2. Løypemeldinger til fakultetsstyret

Vedlegg 3. Etter- og videreutdanning ved Det psykologiske fakultet - Rapport fra arbeidsgruppe. 2.april 2025

Vedlegg 1.

**Sentrale parametere ved studieprogrammene
Det psykologiske fakultet 2019-2023**

Rapport utarbeidet av Studieadministrativ avdeling, UiB.

Leveret til Det psykologiske fakultet 1.11.2024

Datakilder

Analysene bygger på to datakilder, hvor Tableau er analyseverktøyet for begge.

- STAR er det nasjonale datavarehuset for utdanningsdata i UH-sektoren, og driftes av Sikt. Data hentes fra flere kilder, men institusjonenes FS-baser er utgangspunktet i de fleste tilfeller. STAR bruker ETL-prosessen, noe som innebærer at det skjer transformasjon og filtrering av data mellom ekstraksjon fra kildesystemet (f.eks. FS) til lastning i datavarehuset (STAR). Et eksempel er at det beregnes en aktivitetsfaktor for studenter hvert semester, som samlet gir graden for studentens status det semesteret (aktiv/ikke-aktiv, deltid/heltid, osv.). Dette øker verdien av data utover det som ligger i kildesystemet, samtidig som det gjør det mulig å raskere analysere store datasett.
- FS er den andre kilden. Her er det i prinsippet snakk om direkte (live) tilkobling mot våre egne data.

Finansieringssystemet

Kandidatindikatoren tar utgangspunkt i antallet ferdige kandidater som uteksamineres. Den nye indikatoren for fullføring tar utgangspunkt i andelen studenter på gradsutdanninger som fullfører på normert tid. To ulike kriterier er inkludert i indikatoren: - En institusjons fullføringsandel sammenlignet med gjennomsnittet for de andre institusjonene. - En institusjons endring i egen andel fra året før. En institusjons endring i egen fullføringsandel sammenlignet med året før, vektet fem ganger høyere enn institusjonens fullføringsandel sammenlignet med de andre institusjonene

Uttellingsfaktorene er satt slik at den marginale uttellingen av at en ekstra student fullfører på normert tid, blir 50 000 kroner

Den nye indikatoren tar utgangspunkt i andelen av gradsstudentene som fullfører. Å ta opp flere studenter på gradsgivende utdanninger og færre på videreutdanninger fører ikke automatisk til at fullføringsandelen for gradsutdanningene går opp

Studieplasser, opptak og rekruttering

Nivå	Studieprogram	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totalt		972	927	927	934	880	814	793
AR	Total	555	510	465	457	383	352	331
	Praktisk-pedagogisk utdanning	255	235	225	217	143	112	91
	Praktisk-pedagogisk utdanning - deltid	35	35	0				
	Årsstudium i pedagogikk	40	40	40	40	40	40	40
	Årsstudium i psykologi	225	200	200	200	200	200	200
B3	Total	183	183	205	205	205	183	183
	Bachelorprogram i arbeids- og organisasjonspsykologi	60	60	60	60	60	60	60
	Bachelorprogram i generell psykologi	60	60	60	60	60	60	60
	Bachelorprogram i pedagogikk	40	40	40	40	40	40	40
	Bachelorprogram i spesialpedagogikk	23	23	45	45	45	23	23
M2	Total	147	147	157	172	192	192	192

	Master's Programme in Global development Theory and Practice	20	20	20	20	20	20	20
	Masterprogram i arbeids- og organisasjonspsykologi				18	18	18	18
	Masterprogram i barnevern	25	25	35	35	70	25	25
	Masterprogram i barnevernsarbeid						25	25
	Masterprogram i helsefag - Logopedi	22	22	22	22	22	22	22
	Masterprogram i helsefremmende arbeid og helsepsykologi	20	20	20	20	20	20	20
	Masterprogram i pedagogikk		20		20		20	
	Masterprogram i pedagogikk, deltid	20		20		20		20
	Masterprogram i psykologi	40	40	40	22	22	22	22
	Masterprogram i spesialpedagogikk				15		20	20
PR	Total	87	87	100	100	100	87	87
	Profesjonsstudiet i psykologi	87	87	100	100	100	87	87

Søkertall: se vedlagte fil søkertall.xlsx

Også tilgjengelig i Tableau:

<https://rapport-dv.uhad.no/#!/site/UiB/workbooks/10999/views>

En måte å se på rekruttering, er å sammenligne antallet studenter som møtte til studiestart med opptaksrammen. Tabellen inkluderer ikke opptak til praktisk-pedagogisk utdanning, disse kommenteres under.

Generelt kan vi si at rammene til grunnstudiene (årsstudier, bachelorprogram og profesjonsstudiet) i hovedsak fylles, til dels med god margin. Variasjoner vil forekomme mellom år, men et studieprogram som starter med 10-15 prosent overbooking vil vanligvis ha tatt høyde for normalt frafall gjennom første år. Sentrale føringer på grad av overbooking vil også kunne forekomme, sammen med fagnære vurderinger av kapasitet på det enkelte program.

For masterprogrammene ser vi imidlertid at det har vært utfordrende å fylle studieplassene siden 2022, i hovedsak i forbindelse med omleggingen av barnevern/barnevernsarbeid. Her har det også vært en nasjonal satsing, og UiB har i den forbindelse fått tildelt studieplasser på disse programmene. Det finnes likevel ikke tilstrekkelig med søkere til å være i nærheten av å kunne utnytte kapasiteten.

Vi ser også en reduksjon på masterprogrammet i global utvikling, og her er det naturlig å se det i sammenheng med innføringen av studieavgift for søkere fra land utenfor EU/EØS. I 2022 møtte 20 studenter fra disse landene, mens det høsten 2024 kun er en student som betaler studieavgift. I tillegg er det fire studenter tatt opp gjennom NORSTIP-ordningen. Siden dette er studenter som ikke regnes inn i opptaksrammen (de finansieres utenfor basisbevilgningen), gjør det at det er ledige studieplasser.

Tabell 1 Prosentandel møtte studenter av opptaksramme, PS, høstopptak 2019-2024. Kilde: FS

		Møtt av opptaksramme					
Nivå	Studieprogram	2019	2020	2021	2022	2023	2024
AR	Total	143%	137%	126%	138%	123%	120%
	Årsstudium i pedagogikk	150%	143%	138%	153%	165%	135%
	Årsstudium i psykologi	142%	136%	124%	135%	115%	117%
B3	Total	136%	137%	118%	126%	134%	113%
	Bachelorprogram i arbeids- og organisasjonspsykologi	118%	137%	130%	115%	123%	118%
	Bachelorprogram i generell psykologi	158%	168%	130%	145%	167%	118%
	Bachelorprogram i pedagogikk	130%	118%	98%	120%	90%	108%
	Bachelorprogram i spesialpedagogikk	135%	111%	104%	122%	152%	96%
M2	Total	114%	129%	109%	82%	88%	82%
	Master's Programme in Global development Theory and Practice	115%	160%	100%	150%	75%	80%
	Masterprogram i arbeids- og organisasjonspsykologi			111%	106%	144%	133%
	Masterprogram i barnevern	88%	137%	100%	11%	20%	16%
	Masterprogram i barnevernsarbeid					28%	24%
	Masterprogram i helsefag - Logopedi	105%	100%	100%	86%	100%	109%
	Masterprogram i helsefremmende arbeid og helsepsykologi	125%	95%	115%	105%	110%	130%
	Masterprogram i pedagogikk	125%		115%		110%	
	Masterprogram i pedagogikk, deltid		125%		165%		135%
	Masterprogram i psykologi	123%	143%	105%	123%	109%	136%
	Masterprogram i spesialpedagogikk			147%		130%	
PR	Total	117%	131%	124%	99%	111%	108%
	Profesjonsstudiet i psykologi	117%	131%	124%	99%	111%	108%
	Totalt	131%	134%	120%	115%	115%	106%

Praktisk-pedagogisk utdanning er i en særstilling. Etter at kravet om mastergrad ble innført, har søkertallene falt siden 2020. I årets opptak er det kun 38 personer som har møtt til studiestart (91 studieplasser). Et avhjelpende tiltak har vært å omdisponere studieplassene fra PPU til 5LU, noe som har hatt en effekt. Det er likevel trolig at de 70 studieplassene som står igjen fra og med studieåret 2025/26 vil være utfordrende å fylle også i årene fremover.

Med de nevnte unntakene kan vi si at rekrutteringen til fakultetet er tilfredsstillende.

Gjennomføring og frafall

Tallene viser **gjennomføring** i studieprogrammene etter KDs beregningsmodell. Det vil si at studenter tatt opp til et program må ha oppnådd grad på samme studienivå og samme institusjon innenfor normert tid (eventuelt med ekstra tid). I praksis betyr det at en student for eksempel kan starte på et bachelorprogram i engelsk, og regnes som fullført om hen oppnår en grad på et annet bachelorprogram ved UiB innenfor de tre årene.

Modellen tar ikke høyde for permisjoner eller opphold i studiene, uavhengig av årsak. Studenter som har avbrudd underveis som følge av sykdom, graviditet eller av andre årsaker vil derfor i liten grad ha muligheten til å gjennomføre på normert tid. For profesjonsstudiet i psykologi deles kullene underveis, slik at den ene halvdel reelt sett må bruke et halvt år ekstra. Heller ikke dette tas høyde for i beregningene.

På bachelornivået er gjennomføringen på normert tid klart høyere enn for UiB samlet. Under pandemien var det en kraftig bedring i gjennomføringen, ikke minst på disiplinbaserte utdanninger. Både endring av undervisnings- og vurderingsformer, begrensede muligheter og vilje til geografisk mobilitet gjorde at langt flere av studentene fullførte utdanningene. I etterkant ser vi større variasjoner mellom kullene. Studentene som ble tatt opp høsten 2021 skulle etter planen gått ut våren 2024, men vi så tidlig at andelen som falt fra tidlig i studiet var høyere enn forventet. Ved PS steg andelen frafall etter første året med ti prosentpoeng (til 36 prosentpoeng), noe som tydelig har medvirket til at gjennomføringen på normert tid falt til 51,7 prosent på bachelor.

Tabell 2 Gjennomføring på normert tid, bachelor (3 år). Kilde: FS

Studieprogram	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bachelorprogram i arbeids- og organisasjonspsykologi	61,2	64,5	55,4	56,3	70,7	73,1
Bachelorprogram i generell psykologi	61,8	53,1	55,7	63,2	61,4	44,9
Bachelorprogram i pedagogikk	32,3	42,1	66,7	42,3	31,9	28,2
Bachelorprogram i spesialpedagogikk	57,6	58,6	59,4	71,0	56,0	46,8
Totalt PS	54,0	54,7	58,5	57,8	58,2	51,7
Totalt UiB	37,1	41,4	44,0	46,1	44,3	43,3

Lengre tidsserier er tilgjengelig i Tableau:

<https://rapport-dv.uhad.no/#/site/UiB/workbooks/3916/views>

Også på masterutdanningene ligger gjennomføringen på normert tid høyere enn for UiB samlet.

Tabell 3 Gjennomføring på normert tid, master (2 år). Kilde: FS

Studieprogram	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Master's Programme in Global development Theory and Practice	58,3	60,0	52,2	53,1	65,0	50,0
Masterprogram i arbeids- og organisasjonspsykologi					85,0	89,5
Masterprogram i barnevern	70,0	60,7	63,6	70,8	68,6	62,5
Masterprogram i helsefag - Logopedi	79,2	91,3	87,0	72,7	86,4	52,6
Masterprogram i helsefremmende arbeid og helsepsykologi	57,1	52,6	68,0	68,4	69,6	81,0
Masterprogram i pedagogikk	38,5		24,0		26,1	
Masterprogram i psykologi	74,4	61,0	77,6	75,4	65,2	63,0
Masterprogram i spesialpedagogikk					68,2	
Totalt PS	65,8	65,1	64,1	69,1	66,5	65,3
Totalt UiB	60,4	55,6	58,6	56,4	59,2	58,7

Lengre tidsserier er tilgjengelig i Tableau:

<https://rapport-dv.uhad.no/#/site/UiB/workbooks/3956/views>

Kulldelingen gjør at normert gjennomføring på profesjonsstudiet er lav, her ser vi resultater som samsvarer med profesjonsstudiet i medisin. I tillegg til at halve kullet er satt til å fullføre på 6,5 år, er det utfordringer med å få studenter gjennom et så langt studieløp uten bruk av permisjoner pga. sykdom, graviditet eller andre årsaker. Vi ser også at frafallet økte betraktelig etter omlegging fra det gamle femårige profesjonsstudiet (som bygde på gjennomført årsstudium) til ny, seksårig, modell med opptak direkte fra videregående skole. Mens frafallet i den gamle modellen var fem-ti prosent, ligger det nå rundt 15-20 prosent.

Tabell 4 Gjennomføring på normert tid, profesjon (6 år). Kilde: FS

Studieprogram	2021	2022	2023	2024
Profesjonsstudiet i psykologi	96,8	59,1	32,1	36,5
Totalt PS	96,8	59,1	32,1	36,5
Totalt UiB	51,5	44,0	33,0	37,6

Lengre tidsserier er tilgjengelig i Tableau:

<https://rapport-dv.uhad.no/#/site/UiB/workbooks/9587/views>

Gjennomføringen utover normert tid (B3) er også høyere ved PS enn ved UiB generelt, og her ser vi jevnt over en forbedring gjennom hele perioden.

Tabell 5 Gjennomføring på normert tid + ett år, bachelor (3 år). Kilde: FS

Studieprogram	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bachelorprogram i arbeids- og organisasjonspsykologi	61,0	65,9	71,1	58,1	59,2	74,4
Bachelorprogram i generell psykologi	58,5	68,5	59,3	58,0	65,3	65,3
Bachelorprogram i pedagogikk	39,3	35,4	47,4	72,2	51,9	38,3
Bachelorprogram i spesialpedagogikk		57,6	65,5	65,6	71,0	64,0
Totalt PS	54,5	58,5	60,9	62,1	61,4	63,2
Totalt UiB	45,8	47,2	51,9	52,5	53,7	54,6

Lengre tidsserier er tilgjengelig i Tableau:

<https://rapport-dv.uhad.no/#/site/UiB/workbooks/4011/views>

Det har vært stabil gjennomføring på master om vi legger til ett år. Her ser vi også at resultatene jevner seg ut mellom fakulteter: I snitt gjennomfører tre av fire masterstudenter utdanningene de starter på.

Tabell 6 Gjennomføring på normert tid + ett år, master (2 år). Kilde: FS

Studieprogram	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Master's Programme in Global development Theory and Practice	78,9	79,2	66,7	69,6	71,9	80
Masterprogram i arbeids- og organisasjonspsykologi						85
Masterprogram i barnevern	63	80	67,9	63,6	79,2	85,7
Masterprogram i helsefag - Logopedi	95,5	87,5	95,7	87	72,7	90,9
Masterprogram i helsefremmende arbeid og helsepsykologi	77,8	71,4	68,4	80	68,4	78,3
Masterprogram i pedagogikk		53,8		64		43,5
Masterprogram i psykologi	86	87,2	70,7	87,8	87,7	78,3
Masterprogram i spesialpedagogikk						72,7
Totalt PS	80,6	79,1	73,8	77,2	78,7	77,1
Totalt UiB	71,4	76,9	72,6	74,5	73,1	73,7

Lengre tidsserier er tilgjengelig i Tableau:

<https://rapport-dv.uhad.no/#/site/UiB/workbooks/5465/views>

For profesjonsstudiet ser vi en nedgang i gjennomføringen, spesielt knyttet mot et økt frafall under studiet.

Tabell 7 Gjennomføring på normert tid + ett år, profesjon (6 år). Kilde: FS

Studieprogram	2022	2023	2024
Profesjonsstudiet i psykologi	96,8	82,4	66,4
Totalt PS	96,8	82,4	66,4
Totalt UiB	87,2	81,6	74,0

Lengre tidsserier er tilgjengelig i Tableau:

<https://rapport-dv.uhad.no/#/site/UiB/workbooks/9584/views>

Beregninger av **frafall** hentes fra STAR, og baserer seg på datakildene her. Dette gjør det mulig å følge studentene på studieprogram og fra semester til semester. De tar høyde for at en student kan være ut ett eller flere semestre, for eksempel ved permisjoner. Startkull hentes ikke fra opptak, men kommer fra studentens registerkort. Det betyr at en student knyttes til et startkull gjennom at de rapporteres til DBH på programmet. Startkull blir da første gang de rapporteres på programmet. I praksis innebærer det at en student som får nytt opptak til et studieprogram de tidligere har blitt rapportert på, ikke bytter kull. Startkullet til en student vil altså være det første semesteret studenten ble rapportert på programmet. Samlet sett vil dette medføre at antallet studenter som regnes i et kull vil være annerledes enn i beregningene av gjennomføring i tabellene over. Fordelen er at beregningene av frafall er langt mer presise, ikke minst om vi ønsker informasjon om det som skjer underveis i studieløpet.

Hver student følges fra semester til semester, og gis en status utfra aktivitet:

- Aktiv: Studenten er registrert på studieprogrammet dette semesteret
- Kvalifikasjon: Studenten har oppnådd grad på studienivået dette semesteret
- Frafall: Studenten er ikke semesterregistrert dette semesteret

Modellen tillater at en student både kan være aktiv og oppnå kvalifikasjon i samme semester. En student som er i permisjon et semester vil regnes som frafalt dette semesteret, men vil regnes

som aktiv i senere semester dersom de registrerer seg på nytt. Andelen som faller fra, kan derfor variere fra semester til semester.

Semesternummer 1 er startsemesteret, og for B3 vil da semester 6 tilsvare normert gjennomføring. Frafallet i bachelorutdanningene skjer i hovedsak i løpet av (eller etter) det første studieåret. Dette er en lik tendens som vi ser ved andre fakultet, og også fra andre institusjoner. En årsak kan være at enkelte studenter av ulike årsaker ikke finner seg til rette på programmet (faglig eller sosialt), eller det kan være studenter som ikke startet med en intensjon om å fullføre. Men en viss form av mobilitet i løpet av den første tiden er forventet. Ved PS var førsteårsfrafallet for bachelorstudentene noe bedre enn for UiB samlet i årene før pandemien, mens utviklingen har vært noe svakere de siste årene.

Tabell 8 Frafall og gjennomføring underveis i studieløpet, alle B3-program samlet, PS. Kilde: STAR, GST1.

Semesternummer	År termin start																			
	Antall_startende					Andel_aktive along Table (Down)					Andel kval/grad along Table (Down)					Andel frafall along Table (Down)				
	2019 HØST	2020 HØST	2021 HØST	2022 HØST	2023 HØST	2019 HØST	2020 HØST	2021 HØST	2022 HØST	2023 HØST	2019 HØST	2020 HØST	2021 HØST	2022 HØST	2023 HØST	2019 HØST	2020 HØST	2021 HØST	2022 HØST	2023 HØST
1	231	270	233	254	236	96%	98%	99%	98%	99%	0%	0%	0%	0%	0%	4%	2%	1%	2%	1%
2	231	270	233	254	236	88%	93%	91%	89%	92%	2%	4%	1%	2%	2%	11%	7%	9%	11%	8%
3	231	270	233	254	236	73%	70%	63%	69%	70%	2%	5%	1%	2%	2%	25%	26%	36%	29%	28%
4	231	270	233	254		68%	67%	62%	66%		20%	24%	18%	16%		30%	28%	36%	32%	
5	231	270	233	254		46%	44%	39%	51%		20%	25%	19%	16%		34%	32%	42%	33%	
6	231	270	233			45%	40%	39%			56%	58%	50%			35%	35%	42%		
7	231	270	233			3%	5%	7%			57%	59%	50%			40%	37%	43%		
8	231	270				4%	4%				59%	61%				39%	37%			
9	231	270				0%	3%				59%	61%				41%	36%			
10	231					0%					59%					41%				
11	231					0%					59%					41%				

For masterprogrammene har utviklingen generelt vært god de siste årene, og førsteårsfrafallet har vært rundt 11-13 prosent. For enkelte av årene (kullene 2021 og 2022) ligger PS noe over dette, men det er viktig å huske at dette var år med begrenset grad av internasjonal mobilitet, noe som svekket muligheten for oppmøte for enkelte studentgrupper (spesielt søkere utenfor EU/EØS).

Tabell 9 Frafall og gjennomføring underveis i studieløpet, alle M2-program samlet, PS. Kilde: STAR, GST1.

Semesternummer	Antall_startende					Andel_aktive along Table (Down)					Andel kval/grad along Table (Down)					Andel frafall along Table (Down)				
	2019 HØST	2020 HØST	2021 HØST	2022 HØST	2023 HØST	2019 HØST	2020 HØST	2021 HØST	2022 HØST	2023 HØST	2019 HØST	2020 HØST	2021 HØST	2022 HØST	2023 HØST	2019 HØST	2020 HØST	2021 HØST	2022 HØST	2023 HØST
	2019 HØST	2020 HØST	2021 HØST	2022 HØST	2023 HØST	2019 HØST	2020 HØST	2021 HØST	2022 HØST	2023 HØST	2019 HØST	2020 HØST	2021 HØST	2022 HØST	2023 HØST	2019 HØST	2020 HØST	2021 HØST	2022 HØST	2023 HØST
1	165	194	181	156	164	98%	99%	99%	99%	99%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	1%	1%	1%	1%
2	165	194	181	156	164	93%	93%	88%	90%	97%	0%	0%	0%	0%	0%	7%	7%	12%	10%	3%
3	165	194	181	156	164	90%	89%	85%	81%	93%	0%	0%	1%	0%	0%	10%	11%	15%	19%	7%
4	165	194	181	156		88%	89%	84%	79%		63%	48%	68%	51%		12%	11%	15%	21%	
5	165	194	181	156		25%	25%	14%	23%		74%	54%	74%	51%		12%	27%	18%	26%	
6	165	194	181			14%	18%	9%			78%	58%	79%			12%	29%	17%		
7	165	194	181			3%	9%	3%			79%	59%	79%			19%	32%	18%		
8	165	194				3%	9%				80%	63%				18%	31%			
9	165	194				3%	5%				81%	63%				17%	32%			
10	165					1%					82%					18%				

Tall på programnivå (også for profesjonsstudiet i psykologi og praktisk-pedagogisk utdanning) og lengre tidsserier er tilgjengelig i vedlegget i STAR:

<https://rapport-dv.uhad.no/#/workbooks/11011/views>

Gjennomføring og stryk på emnenivå

Å følge studenter på emnenivå over år og semester, er en omfattende oppgave. Med stort og smått tilbyr UiB rundt 3 000 emner, en stor andel av disse både høst og vår – i tillegg til ny/kontinuasjonseksamen.

Totalt sett har strykprosenten ved UiB vært 4-6 prosent siden 2018, lavest under pandemien. Årsaken til nedgangen i disse årene har blitt tilskrevet endrede vurderingsformer, men det har også vært en mistanke om at muligheten for juks og samarbeid blant studentene var større i disse årene. I 2023 var strykandelen ved UiB 5 prosent. For emnene oppgitt i bestillingen vises strykprosentene for året i tabellen under.

Tabell 10 Tall for oppmelding, møtt, stryk og bestått til vurdering, utvalgte emner, PS, 2023 (hele året). Kilde: FS

Emnekode	Oppmeldt	Møtt	Møtt %	Sensurert	Bestått	Stryk	Stryk %
PED110	100	80	80%	80	79	1	1%
PED111	102	85	83%	85	79	6	7%
PED112	133	113	85%	113	110	3	3%
PED113	100	86	86%	86	77	9	10%
PED115	27	24	89%	24	23	1	4%
PED116	9	9	100%	9	9	0	0%
PSYK106	503	364	72%	363	346	17	5%
PSYK109	593	395	67%	390	351	39	10%
PSYK110	197	144	73%	140	122	18	13%
PSYK111	401	328	82%	325	279	46	14%
PSYK112	657	510	78%	509	469	40	8%
PSYK113	317	258	81%	258	246	12	5%
PSYK114	446	359	80%	356	316	40	11%
PSYK115	246	175	71%	172	162	10	6%
PSYK116	79	60	76%	60	53	7	12%
PSYK117	115	105	91%	105	104	1	1%
PSYK120	23	18	78%	18	18	0	0%
PSYK122	44	41	93%	41	23	18	44%
PSYK140	153	125	82%	125	116	9	7%
SPED100	38	33	87%	33	31	2	6%
SPED101	47	40	85%	40	36	4	10%
SPED102	34	33	97%	33	33	0	0%

Om vi ser på alle emnene samlet, har strykprosenten totalt vært 7-8 prosent i perioden 2019-2023, men andelen er lavere blant PS-studentene enn studenter fra andre fakultet. Full oversikt over resultater fordelt på studentens program og fakultet er tilgjengelig i vedlagte fil

(eksamensresultater.xlsx) eller i Tableau:

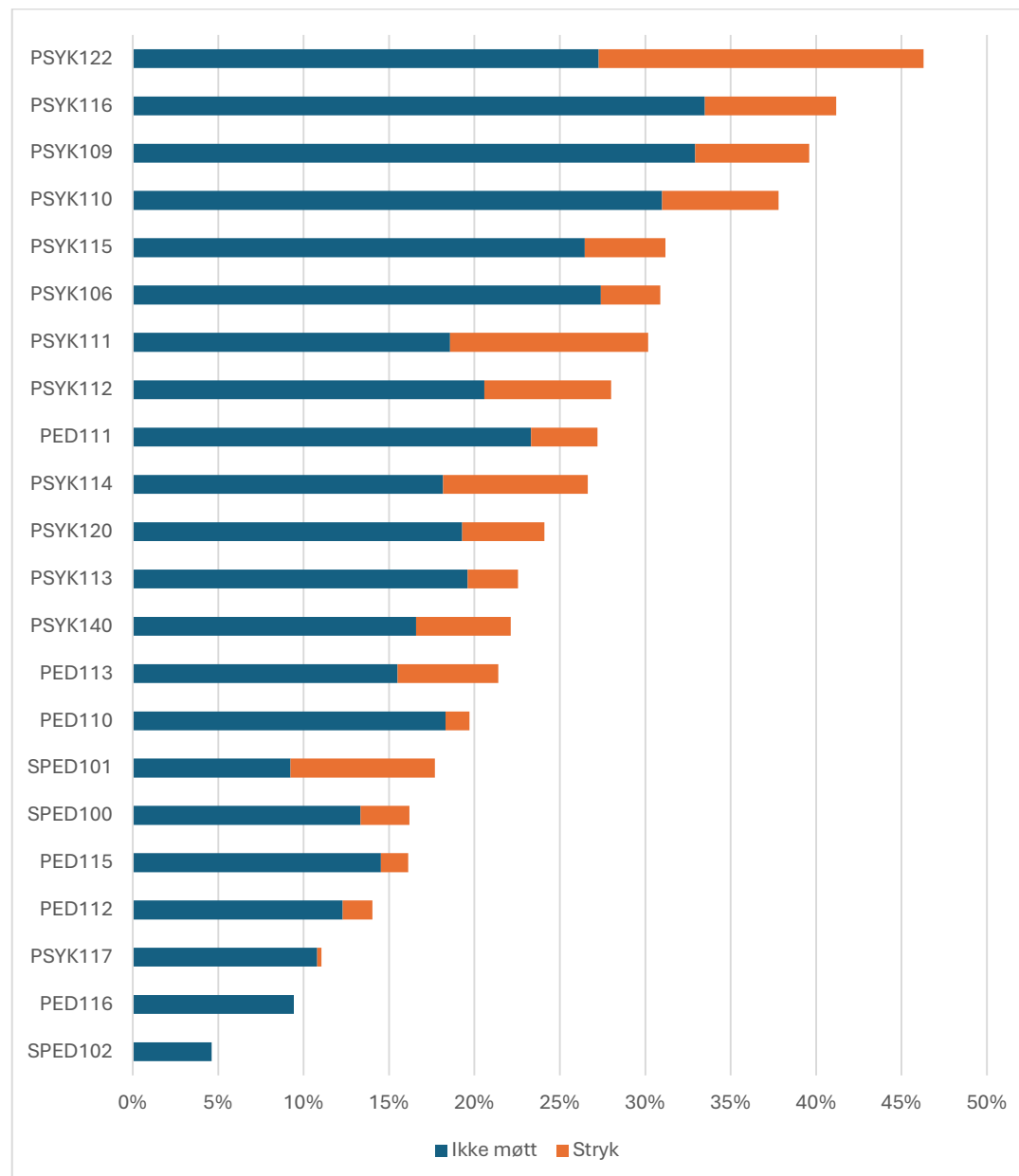
<https://rapport-dv.uhad.no/#/site/UiB/workbooks/11002/views>

Tabell 11 Antall møtte kandidater og strykprosent på utvalgte emner (PS), fordelt på studentens studieprogram og fakultet. Kilde: FS

Fakultet (student)	Møtt					Stryk %				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
HF	66	92	77	50	70	23%	15%	27%	20%	20%
JUR	4	1		1	1	0%	0%		0%	0%
KMD	14	29	30	15	22	43%	17%	10%	47%	50%
MED	157	35	77	94	100	8%	6%	3%	0%	4%
NT	51	37	46	57	42	14%	3%	9%	14%	12%
PS	2 980	3 600	3 411	2 971	2 856	7%	6%	6%	7%	8%
SV	365	340	389	384	294	16%	10%	13%	11%	7%
Totalt	3 637	4 134	4 030	3 572	3 385	8%	7%	7%	7%	8%

Figuren under tar utgangspunkt i oppmeldte studenter samlet for 2022 og 2023 (både høst og vår) og 2024 (vår), og viser andelen studenter som ikke møtte til vurdering eller strøk til vurdering.

Figur 1 Prosentandel ikke møtt og stryk, utvalgte emner PS, 2022-2024. Kilde: FS

Studiepoengsproduksjon

I ny finansieringsmodell øker betydningen av studiepoengsproduksjonen, og vektingen av kandidatproduksjon reduseres. Den resultatbaserte uttellingen ligger til grunn for bevilgningen to år etter oppnåelse, det vil si at det er endringen i produksjon fra 2022 til 2023 som ligger til grunn for 2025-budsjettet.

Innplasseringen ble foretatt av departementet våren 2024, og for PS var resultatet som vist under:

Finansieringskategori 1

Bachelorprogram i arbeids- og organisasjonspsykologi
Bachelorprogram i generell psykologi
Masterprogram i arbeids- og organisasjonspsykologi
Masterprogram i psykologi
Master's Programme in Global development Theory and Practice
Årsstudium i psykologi

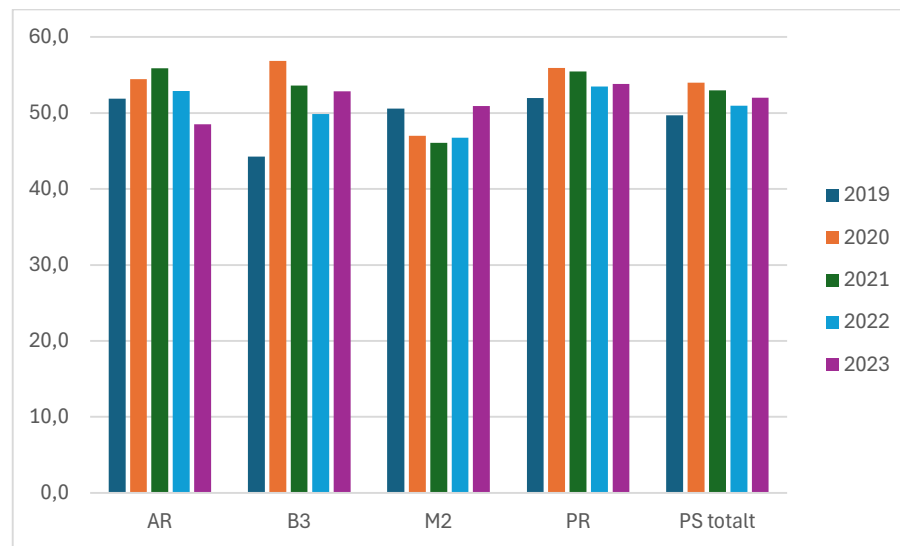
Finansieringskategori 2

Bachelorprogram i pedagogikk
Bachelorprogram i spesialpedagogikk
Masterprogram i barnevern
Masterprogram i barnevernsarbeid
Masterprogram i helsefag - Logopedi
Masterprogram i helsefremmende arbeid og helsepsykologi
Masterprogram i pedagogikk
Masterprogram i pedagogikk, deltid
Masterprogram i spesialpedagogikk
Praktisk-pedagogisk utdanning
Profesjonsstudiet i psykologi
Årsstudium i pedagogikk

I 2025 belønnes en avlagt årsenhet (60 studiepoeng) i finansieringskategori 1 med 56 600 kroner, mens satsen for kategori 2 er 84 900 kroner. Av dette beholdes som hovedregel 25 prosent som sentrale avsetninger, mens resten overføres til fakultetet som eier emnets program.

Hver student ved UiB avla i snitt ca. 44,8 studiepoeng i løpet av 2023, mens tilsvarende tall for PS-studenten er 45,4. Om vi kun regner studenter på de ordinære studieprogrammene, øker dette til 52 studiepoeng.

Figur 2 Studiepoeng per student, fordelt på studienivå, studenter ved PS. Kilde: FS

Tabell 12 Studiepoeng per student, fordelt på studieprogram. Kilde: FS

Nivå	Studieprogram	2019	2020	2021	2022	2023
AR	Totalt	51,9	54,5	55,9	52,9	48,5
	Praktisk-pedagogisk utdanning	55,7	58,2	56,9	60,1	55,0
	Årsstudium i pedagogikk	47,7	48,7	50,4	48,8	45,9
	Årsstudium i psykologi	51,9	54,6	56,7	52,1	48,0
B3	Totalt	44,2	56,8	53,6	49,9	52,8
	Bachelorprogram i arbeids- og organisasjonspsykologi	42,7	58,7	56,2	48,0	50,6
	Bachelorprogram i pedagogikk	47,1	45,9	43,1	44,3	52,4
	Bachelorprogram i generell psykologi	42,9	63,2	59,3	55,3	56,3
	Bachelorprogram i spesialpedagogikk	46,2	54,6	49,3	48,8	51,2
M2	Totalt	50,6	47,0	46,1	46,7	50,9
	Masterprogram i arbeids- og organisasjonspsykologi			25,3	43,3	61,2
	Masterprogram i barnevern	52,5	51,3	42,2	46,0	71,6
	Masterprogram i barnevernsarbeid					18,8
	Master's Programme in Global development Theory and Practice	46,3	53,7	49,2	51,4	50,1
	Masterprogram i helsefremmende arbeid og helsepsykologi	52,7	48,6	58,7	54,5	53,9
	Masterprogram i helsefag - Logopedi	57,6	55,0	55,6	54,3	56,5
	Masterprogram i pedagogikk	67,2	28,5	36,6	30,4	52,5
	Masterprogram i pedagogikk, deltid	23,4	27,4	22,3	21,9	11,1
	Masterprogram i psykologi	55,0	48,7	46,1	55,1	48,6
	Masterprogram i spesialpedagogikk			27,8	28,2	74,2
PR	Totalt	52,0	55,9	55,5	53,5	53,8
	Profesjonsstudiet i psykologi	52,0	55,9	55,5	53,5	53,8
PS	Totalt	49,7	54,0	52,9	50,9	52,0

Som ved resten av UiB, økte den samlede studiepoengsproduksjonen gjennom pandemiårene (2020-21), noe som ga gode resultatinntekter i 2022 og 2023. De påfølgende årene ligger lavere enn dette, men høyere enn i 2019.

Nivå	2019	2020	2021	2022	2023	2024 (kun vår)
AR	403	423	408	392	356	201
B3	518	588	599	510	529	276
M2	266	273	310	299	296	173
M5 ¹	59	68	71	68	68	20
PR	443	486	502	481	500	243
Andre ²	27	19	25	26	32	31
PS totalt	1715	1857	1917	1776	1782	944

Kandidatproduksjon

Det er et fall i samlet kandidatproduksjon fra 2019, men dette henger i all hovedsak sammen med nedgangen på kandidattallet for den praktisk-pedagogiske utdanningen. I 2019 gikk totalt 232 kandidater ut, mens det i de påfølgende fem årene har ligget på en fjerdedel av nivået.

Tabell 13 Kandidatproduksjon PS, fordelt på studienivå og studieprogram. Kilde: FS

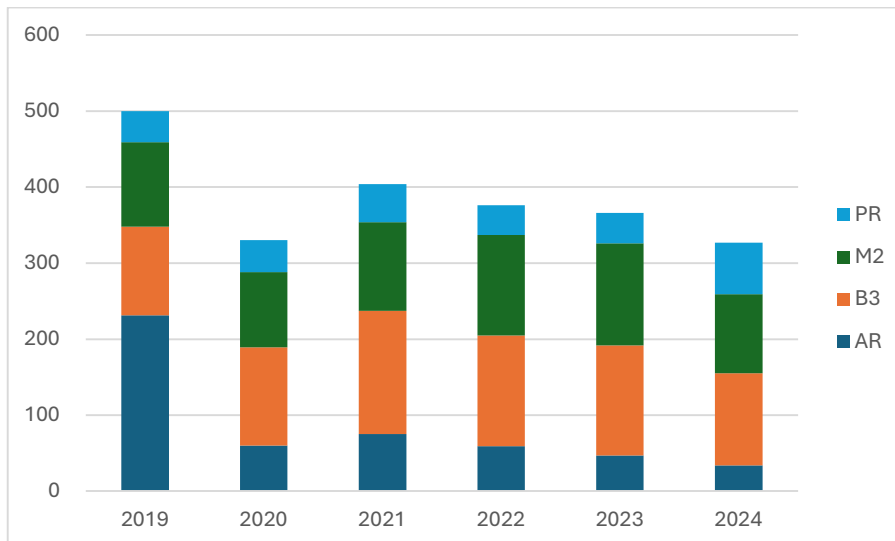
Nivå	Studieprogram	2019	2020	2021	2022	2023	2024 (vår)
AR	Totalt	232	62	77	60	47	34
	Praktisk-pedagogisk utdanning	223	58	77	60	47	33
	Praktisk-pedagogisk utdanning (deltid)	9	4				1
B3	Totalt	123	134	165	152	150	121
	Bachelorprogram i arbeids- og organisasjonspsykologi	39	51	41	51	59	54
	Bachelorprogram i pedagogikk	24	24	37	23	15	13
	Bachelorprogram i generell psykologi	45	39	66	57	44	37
	Bachelorprogram i spesialpedagogikk	15	20	21	21	32	17
M2	Totalt	133	103	140	150	149	104
	Masterprogram i arbeids- og organisasjonspsykologi				26	17	17
	Masterprogram i barnevern	25	20	15	35	30	7
	Master's Programme in Global development Theory and Practice	19	13	18	21	18	17

¹ Dette er studiepoeng produsert på pedagogikkemner som tas av 5LU-studenter.

² Studiepoeng tatt på emner som rapporterer til kortere kurs (HN, LN, EVU, osv.)

	Masterprogram i helsefremmende arbeid og helsepsykologi	20	13	23	13	17	17
	Masterprogram i helsefag - Logopedi	21	22	20	18	19	11
	Masterprogram i pedagogikk	8	1	12	4	11	2
	Masterprogram i pedagogikk, deltid	5	6	6	7	1	9
	Masterprogram i psykologi	35	28	46	26	21	23
	Masterprogram i spesialpedagogikk					15	1
PR	Totalt	81	81	98	76	57	68
	Profesjonsstudiet i psykologi	81	81	98	76	57	68
PS totalt		569	380	480	438	403	327

Men ikke siden våren 2020 har det gått ut færre kandidater på bachelor og master enn det gjorde i 2024. Noe av dette kan være en forskyvning ved at kandidatene nå bruker litt lenger tid, men fra 2022 har masteropptakene vært lavere. Dette vil også reflekteres i kandidattallene de kommende årene.

Vedlegg 2.

Løypemeldinger til fakultetsstyret

Innhold

Løypemelding studiedimensjonering fak.styret 17.10.2024	2
Løypemelding studiedimensjonering fak.styret 5.12.2024	2
Løypemelding studiedimensjonering fak.styret 6.2.2025.....	5
Løypemelding studiedimensjonering fak.styret 8.5.2025.....	12

Løypemelding studiedimensjonering fak.styret 17.10.2024

Løypemelding om prosessen med å dimensjonere innhold og omfang i studieprogrammene Til fakultetsstyremøte 17.10. 2024. Ved visedekan

Hva orienteringssaken handler om

Denne orienteringssaken er en oppfølging av fakultetsstyresak 57/24 (29.08.2024),
Oppfølgende sak om studiedimensjonering: Oppstart av prosess med å dimensjonere innhold og omfang i studieprogrammene.

Bakgrunn

Med bakgrunn i fakultetets økonomiske situasjon, har fakultetsstyret vedtatt flere tiltak som del av en prosess med å dimensjonere innhold og omfang i studieprogrammene. Fakultetsstyret opprettet en hovedkomité for arbeidet med studieporteføljen og større endringer på emnenivå bestående av enhetslederne og dekanat. Mandatet som ble vedtatt for hovedkomitéen var følgende:

1. Komitéen skal følge og lede arbeidet med studiedimensjonering og de ulike prosessene dette innebærer, fram til og med vårsemesteret 2025 med muligheten for forlengelse.
2. Komiteen bes om å foreslå prinsipper for ressursbruk i studieprogrammene basert på en oversikt over studieprogrammenes finansiering og drift
3. Komitéen kan ved behov peke ut underutvalg for spesielle spørsmål når det måtte være relevant.
4. Komitéen bes om å etablere tids- og milepælplan som må være i tråd med UiBs regelverk for studieplanendringer og som anslår når KUE og fakultetsstyret får relevante saker på bordet.
5. Komitéen bes om i størst mulig grad sikre forankring i instituttrådene, samt innspill fra programansvarlige, emneansvarlige og ellers alle ved sin enhet, og samtidig gi løpende og god informasjon til disse.
6. Komitéen bes om å lage en plan for hvordan de ansatte kan delta i prosessene.
7. Komitéen bes om å være oppmerksomme på HMS-utfordringer som kan oppstå i prosessene, og bes om å legge til rette for at man viser omtanke for hverandre.
8. Fakultetsstyret ber komiteen vurdere studieprogramporteføljen.

Fakultetsstyret ba også om at fakultetet – dvs enhetene – går gjennom alle studieemner og studieprogram for å avpasse ressursbruken til den aktuelle økonomiske situasjonen med

utgangspunkt i de føringer som ligger i saksforelegget (fakultetsstyresak 57/24).

Arbeid i hovedkomiteen

Hovedkomiteen hadde et to-dagers seminar 11.-12. september 2024. Agendaen inkluderte følgende punkt:

- Erfaringer fra SA, v/Peter Woldseth (seksjonssjef, Seksjon for fellestjenester, Seksjon for studiekvalitet) og Svein Jarle Nymark (Seniorrådgiver)
- Hva er adekvat tallmateriale i arbeidet framover (stillinger – studenttall og gjennomstrømning på normert tid – lærertetthet -- u.v.-regnskap – annet?)
- Mandat for komitéen: gå gjennom; konkretisere
- Hvordan løse praktiske undervisningsutfordringer H24 og V25? Felles gjennomgang og workshop
- Prosjekt «Gjennomføring 2023», Erfaringer fra MN-prosjekt. v/Sigrun Eliassen, visedekan på MN-fak.
- Idedugnad om mulige og ønskede endringer i studieprogrammene. Et blikk på alle studieprogrammene.
- Hvordan sikre innspill i arbeidet med studiedimensjonering og kommunikasjon om komitéens arbeid?

Hovedkomiteen har videre planlagt en rekke møtedatoer utover vår og høst, cirka ett møte hver måned.

Komiteen hadde et møte 7.10.24 etter todagersseminaret og drøftet her undervisningsregnskapene på de forskjellige instituttene, blant annet oppsettet, hvordan de brukes med ansatte, kalibrering av tellemåter, og hvordan de kan brukes for som grunnlag for gode ressursvurderinger i emner, studieprogram og for hele institutter.

I tillegg, etter seminaret ba fakultetsledelsen SA (studieavdelingen på UiB) om å hjelpe med å etablere et datagrunnlag for emner og program på fakultetet når det gjelder antall søkere, antall møtt, gjennomføring, osv på programnivå, og antall møtt til eksamen, strykprosent, m.m. i noen av våre emner med mange studenter, alt med utvikling over tid. Fakultetsledelsen jobber også med å sette sammen viktig tallmateriale som trengs i arbeidet med studiedimensjonering. SA har svart at de bidrar med en rapport som skal være ferdig cirka slutten av oktober.

Løypemelding: arbeid i enhetene

Arbeid med studiedimensjonering har vært på dagsorden på flere institutt tidligere enn 2024 som følge av lokale mangler på fagpersoner/undervisningsressurser. Ved andre institutt har dette vært nye initiativ i vår og høst 2024. Visedekan ba undervisningsansvarlige dele en løypemelding om dimensjoneringsarbeid som allerede er gjennomført som en del av nåværende prosess. Det er viktig å presisere at hvert institutt har sin egen prosess, at prosessene er pågående, og at denne løypemelding ikke er ment som en sammenligning av instituttene eller for å vise frem hvor langt de forskjellige enhetene har kommet i dette arbeidet. Hensikten med løypemeldingen er å informere om viktig arbeid som foregår over hele

fakultetet med implikasjoner for den faglige og pedagogiske kvaliteten på fakultetets studieprogrammer. Teksten under i løypemeldingene fra instituttene er stort sett akkurat slik det er sendt til visedekan.

Institutt for samfunnspsykologi

Ved ISP har alle de fire programansvarlige pågående prosesser i sine respektive miljø der de går gjennom emnene med tanke på ressursbesparelser. Her følger en oversikt over foreslåtte endringer, inndelt etter program. Vi har ennå ikke gjennomgått alle disse endringene mht. lovkrav. Noen av endringene kommer til å foreslås for våren 2025, andre er planlagt for høsten 2025, mens andre er på idéstadiet.

Årsstudiet / Bachelor i generell psykologi:

Her har det blitt foreslått betydelige endringer, hvorav noen er strukturelle og forhåpentligvis ikke vil påvirke læringsutbyttet, f.eks. endringer i organisering av emner. Forslagene omfatter å gjøre om 15+5 studiepoengsemner til 10+10 (med konsekvenser for sensur), ta bort noen obligatoriske oppgaver og arbeidskrav, strøme forelesninger for å unngå dublering, kutte forelesningstimer, endre lengden på en eksamen og tilhørende sensur, og endre evalueringsform i et emne.

Profesjonsstudiet i psykologi:

Tilbakemeldingen fra fagmiljøet er at det allerede er blitt nedskalert i flere emner. Det foreslås likevel endel endringer. Disse omfatter å kutte dublering av forelesninger, la intern overta for innleid foreleser, bytte ut en emneoppgave med et empirisk prosjektarbeid i grupper, kutte timer til å lese utkast av emneoppgaver, ta vekk enkeltforelesninger, erstatte eksterne bidragsytere med interne ressurser, m.m.

Arbeids- og organisasjonspsykologi (BA og MA):

Tilbakemeldingen fra fagmiljøet er at det allerede er gjort nedskaleringer i flere emner, og at masteroppgaven allerede skrives i grupper. Man jobber likevel med mulige endringer, blant annet å endre noen forelesninger til seminar, samt å slå sammen et emne med et emne tilhørende et annet studieprogram.

Master i psykologi:

Tilbakemeldingen fra fagmiljøet er at det allerede er gjort nedskaleringer i flere emner. Det presenteres likevel endel endringsforslag, noen allerede fra 2025. I tillegg kommer også endel forslag til endringer som ikke er ønskelige fra et pedagogisk synspunkt, men som kan gjennomføres dersom det skulle bli nødvendig. Eksempler på endringer som har vært diskutert, er å redusere forelesninger og seminarer, kutte arbeidskrav, endre eksamensform (fra skoleeksamen til muntlig / fra hjemmeeksamen til presentasjonsdag), redusere veiledningstimer i et praksisemne, og gjøre endringer i organiseringen av masteroppgaveemner.

Institutt for klinisk psykologi

IKP har gjort følgende:

- Endret karakterskala fra A/F til Bestått/Ikke bestått på en rekke emner.
- Doblet gruppestørrelser på noen seminarer
- Ikke erstattet forelesere som ikke har fått forlenget kontrakt
- Redusert bruk av eksterne forelesere

Videre er IKP i gang med diskusjoner om å få til mer ferdighetsbaserte vurderingsformer på tvers av emner. Dette vil muligens medføre at emner må slås sammen.

Institutt for biologisk og medisinsk psykologi

Ved IBMP har undervisningsteamet hatt noen møter og samtaler om dimensjonering - på tvers av emnene de har ansvar for.

- De har tatt ut noen enkelt-forelesninger og noen seminarer.
- De ser også behovet for å restrukturere PYSCH303 og forholdet til PRPSYK303, men har ikke konkludert om dette for neste år.
- De prøver å redusere avhengigheten av eksterne forelesere, der det lar seg gjøre.
- De skriver om emnebeskrivelsene slik at de er litt mer åpne i formuleringene, slik enkle endringer i timeplaner/forelesninger kan gjøres senere uten at dette arbeidet må gjøres på nytt.
- De diskuterer også alternative eksamensformer (men vil beholde karaktergiving) - men har ikke konkludert om dette ennå.

Institutt for pedagogikk

IPED har gjort enkelte justeringer innenfor rammen av emnebeskrivelsene. Reviderte emneplaner for pedagogikkemnene i 5-årig lektorutdanning (5LU) og BA i spesialpedagogikk rulles ut fra dette semesteret. Her ligger det ressursbesparelser inne i det reviderte 5LU.

For andre programmer har IPED gjort følgende på enkelte emner:

- redusert antall seminargrupper
- redusert antall seminarer og antall innleveringsoppgaver
- forsøk med en-sensor-ordning
- ikke opptak av internasjonale studenter på PED200

Institutt for helse, miljø og likeverd

HEMIL har jobbet systematisk med ressursdisponering og studiedimensjonering de senere årene, og det har vært tema på flere undervisningsdager, sist i juni 2024. Gjennomførte tiltak, og tiltak HEMIL er i gang med:

- De har opprettet felles metodeundervisning for alle programmene på HEMIL.
- De har nedskalert lærerbemanning på seminarundervisning/PBL.
- De har skåret ned på kurs-tilbudet på GLODE-programmet, dvs. de tilbyr ikke lenger 60 credit thesis men har åpnet 3. semester for utveksling/institutt-eksterne kurs, i tillegg til internship.
- De har innført eksternt praksis for begge masterprogram i barnevern (3. semester) i samarbeid med Bergen kommune
- De arbeider mer på tvers av programmene – denne høsten vil f.eks. en ansatt i barnevernsseksjonen (hvor det er få studenter) ha oppgaver ved masterprogrammet i Helsefremmende arbeid (hvor det er mange studenter).
- De effektiviserer ressursbruken ved å samkjøre kurs:
 - På barnevernsprogrammene foregår det en omfattende samkjøring av kurs mellom master i barnevern og master i barnevernsarbeid. I 3. semester er 80% av tilbudet samkjørt.
 - Ved GLODE-programmet har spesialiseringskursene (GLODE 308 og 309) flere felles undervisningsøkter (forelesinger og seminarer)
- De oppfordrer til samskriving av masteroppgaver og driver (noe) gruppeveiledning av masteroppgaver
- De minimerer bruken av eksterne forelesere; høsten 2024 er det nesten ingen slike inne.
- De har arbeidet med å justere studentbelastning per emne/semester
- Fra høsten 2024 gjør de det meste av sensureringen av kurs selv (dvs. uten bruk av eksterne sensorer).

Løypemelding: Studieseksjonen

Studieseksjonen hadde et dagsseminar før sommeren der det ble jobbet med å identifisere områder for effektivisering, spesialisering, nedskalering og bortfall av aktivitet. I etterkant har det blitt gjort et arbeid med å plassere de oppgavene som må ivaretas på stillingene som er igjen i seksjonen, og det vil snarlig gå ut en e-post til alle institutt om hvem som nå bekler hvilke arbeidsoppgaver og om hvilket servicenivå som kan tilbys i det studieadministrative arbeidet fremover.

Løypemelding om prosessen med å dimensjonere innhold og omfang i studieprogrammene Til fakultetsstyremøte 5.12.2024.

Hva orienteringssaken handler om

Denne orienteringssaken er en oppfølging av fakultetsstyresak 57/24 (29.08.2024),
Oppfølgende sak om studiedimensjonering: Oppstart av prosess med å dimensjonere innhold og omfang i studieprogrammene

Forrige løypemelding til fakultetsstyret var 17.10.2024.

Bakgrunn (samme tekst som i løypemelding 17.10.2024)

Med bakgrunn i fakultetets økonomiske situasjon, har fakultetsstyret vedtatt flere tiltak som del av en prosess med å dimensjonere innhold og omfang i studieprogrammene. Fakultetsstyret opprettet en hovedkomité for arbeidet med studieporteføljen og større endringer på emnenivå bestående av enhetslederne og dekanat. Mandatet som ble vedtatt for hovedkomitéen var følgende:

1. Komitéen skal følge og lede arbeidet med studiedimensjonering og de ulike prosessene
 dette innebærer, fram til og med vårsemesteret 2025 med muligheten for forlengelse.
2. Komiteen bes om å foreslå prinsipper for ressursbruk i studieprogrammene basert på en oversikt over studieprogrammenes finansiering og drift
3. Komitéen kan ved behov peke ut underutvalg for spesielle spørsmål når det måtte være relevant.
4. Komitéen bes om å etablere tids- og milepælplan som må være i tråd med UiBs regelverk for studieplanendringer og som anslår når KUE og fakultetsstyret får relevante saker på bordet.
5. Komitéen bes om i størst mulig grad sikre forankring i instituttrådene, samt innspill fra programansvarlige, emneansvarlige og ellers alle ved sin enhet, og samtidig gi løpende og god informasjon til disse.
6. Komitéen bes om å lage en plan for hvordan de ansatte kan delta i prosessene.
7. Komitéen bes om å være oppmerksomme på HMS-utfordringer som kan oppstå i prosessene, og bes om å legge til rette for at man viser omtanke for hverandre.
8. Fakultetsstyret ber komiteen vurdere studieprogramporteføljen.

Fakultetsstyret ba også om at fakultetet – dvs enhetene – går gjennom alle studieemner og studieprogram for å avpasse ressursbruken til den aktuelle økonomiske situasjonen med utgangspunkt i de føringer som ligger i saksforelegget (fakultetsstyresak 57/24).

Mottatt rapport fra Studieavdeling

Siden siste løypemeldingen, har Studieavdelingen (SA) på UiB laget en 14-sider rapport for fakultetet basert på konkrete spørsmål fra fakultetsledelsen. Hovedfokuset er utvikling på studiesiden på Det psykologiske fakultet over tid. Noe av det som datamateriale vises kan oppsummeres som følger (punktene er sitater eller nær-sitater fra rapporten):

Studieplasser, opptak og rekruttering

- Generelt kan vi si at rammene til grunnstudiene (årsstudier, bachelorprogram og profesjonsstudiet) i hovedsak fylles, til dels med god margin
- For masterprogrammene har det vært utfordrende å fylle studieplassene siden 2022, i hovedsak i forbindelse med omleggingen av barnevern/barnevernsarbeid
- Praktisk-pedagogisk utdanning er i en særstilling. Etter at kravet om mastergrad ble innført, har søkertallene falt siden 2020

Gjennomføring og frafall

- På bachelornivået er gjennomføringen på normert tid klart høyere enn for UiB samlet
- Gjennomføringen utover normert tid (BA-nivå) er også høyere ved PS enn ved UiB generelt, og her ser vi jevnt over en forbedring gjennom hele perioden (2019- 2024).
- Under pandemien var det en kraftig bedring i gjennomføringen (på BA-nivået på UiB overalt), mens i kullet som ble tatt opp høsten 2021, var andelen som falt fra tidlig i studiet høyere enn forventet, også på Det psykologiske fakultet
- Også på masterutdanningene ligger gjennomføringen på normert tid høyere enn for UiB samlet. Det har også vært stabil gjennomføring på master om vi legger til ett år.
- Frafallet på profesjonsstudiet i psykologi økte betraktelig etter omlegging fra det gamle femårige profesjonsstudiet (som bygde på gjennomført årsstudium) til ny, seksårig, modell med opptak direkte fra videregående skole. Mens frafallet i den gamle modellen var fem-ti prosent, ligger det nå rundt 15-20 prosent.
- Kulldelingen gjør at gjennomføring innen normert tid på profesjonsstudiet er lav.

SA beregnet frafall separat fra gjennomføring, med en annen dataskilde.

- Ved PS var førsteårsfracfallet for bachelorstudentene noe bedre enn for UiB samlet i årene før pandemien, mens utviklingen har vært noe svakere de siste årene.
- For masterprogrammene har utviklingen generelt vært god de siste årene, og førsteårsfracfallet har vært rundt 11-13 prosent.

Gjennomføring og stryk på emnenivå (et øyeblikksbilde fra 2023)

SA vurderte BA-emner i første året (100-kodet). Frafall og stryk på emnenivå er interessant fordi i emner med særlig høy frafall+stryk, kan det undersøkes årsaken og vurderes å sette inn tiltak for å forbedre gjennomføring. Studenter «faller fra» et emne hvis de ikke møter til eksamen.

- Totalt sett har strykprosenten (på emnenivå) ved UiB vært 4-6 prosent siden 2018, lavest under pandemien.
- I de analyserte emnene på PS, er frafall høyest i PSYK109 (67% møtt til eksamen). De fleste emner har mellom 70-90% møtt.

- Strykprosenten har variert fra 0-44% (44% er i PSYK122 som er et litt uvanlig valgemne). Om vi ser på alle emnene samlet, har strykprosenten totalt vært 7-8 prosent i perioden 2019-2023, men andelen er lavere blant PS-studentene enn studenter fra andre fakultet.

Studiepoengproduksjon og kandidatproduksjon

- I ny finansieringsmodell øker betydningen av studiepoengproduksjonen, og vektingen av kandidatproduksjon reduseres.
- Hver student ved UiB avla i snitt ca. 44,8 studiepoeng i løpet av 2023, mens tilsvarende tall for PS-studenten er 45,4. Om vi kun regner studenter på de ordinære studieprogrammene, øker dette til 52 studiepoeng.
- Ikke siden våren 2020 har det gått ut færre kandidater på bachelor og master enn det gjorde i 2024. Noe av dette kan være en forskyvning ved at kandidatene nå bruker litt lenger tid, men fra 2022 har masteropptakene vært lavere. Dette vil også reflekteres i kandidattallene de kommende årene.

Arbeid i hovedkomiteen

Hovedkomiteen har hatt ett møte 11.11.2024 i to timer siden sist løypemelding. Planen for møtet var å drøfte rapporten fra SA, planleggingen av vårsemesteret 2025 ved instituttene, og hva som hadde blitt gjort siden siste møtet i fagmiljøene. Både dekan og visedekan var hindret i å delta på møtet i den første 30-40 minutter, så den første delen av møtet ble ledet av prodekan. Det ble også drøftet om å sette ned en hurtigarbeidende arbeidsgruppe for å komme med forslag om studieemnenes vurderingsformer, men det ble avgjort at dette arbeid gjøres best inn i fagmiljøene. Så ble det drøftet om å sette ned en hurtigarbeidende arbeidsgruppe for å komme med forslag for ordninger om felles metodeundervisning og vitenskapsteoriundervisning. Dekan skal følge dette opp.

Neste møte i hovedkomiteen blir 9.12.2024.

Arbeid i enhetene

Det foregår stadig arbeid i enhetene med studiedimensjonering på emne- og programnivå, men ikke betydelig store endringer siden den siste løypemeldingen.

Løypemelding om prosessen med å dimensjonere innhold og omfang i studieprogrammene Til fakultetsstyremøte 6.2.2025.

Ved visedekan Yael Harlap

Hva orienteringssaken handler om

Denne orienteringssaken er en oppfølging av fakultetsstyresak 57/24 (29.08.2024), *Oppfølgende sak om studiedimensjonering: Oppstart av prosess med å dimensjonere innhold og omfang i studieprogrammene*

Forrige løypemelding til fakultetsstyret var 5.12.2024.

Bakgrunn (samme tekst som i løypemelding 5.12.2024)

Med bakgrunn i fakultetets økonomiske situasjon, har fakultetsstyret vedtatt flere tiltak som del av en prosess med å dimensjonere innhold og omfang i studieprogrammene. Fakultetsstyret opprettet en hovedkomité for arbeidet med studieporteføljen og større endringer på emnenivå bestående av enhetslederne og dekanat. Mandatet som ble vedtatt for hovedkomitéen var følgende:

- 1. Komitéen skal følge og lede arbeidet med studiedimensjonering og de ulike prosessene dette innebærer, fram til og med vårsemesteret 2025 med muligheten for forlengelse.*
- 2. Komiteen bes om å foreslå prinsipper for ressursbruk i studieprogrammene basert på en oversikt over studieprogrammenes finansiering og drift*
- 3. Komitéen kan ved behov peke ut underutvalg for spesielle spørsmål når det måtte være relevant.*
- 4. Komitéen bes om å etablere tids- og milepælplan som må være i tråd med UiBs regelverk for studieplanendringer og som anslår når KUE og fakultetsstyret får relevante saker på bordet.*
- 5. Komitéen bes om i størst mulig grad sikre forankring i instituttrådene, samt innspill fra programansvarlige, emneansvarlige og ellers alle ved sin enhet, og samtidig gi løpende og god informasjon til disse.*
- 6. Komitéen bes om å lage en plan for hvordan de ansatte kan delta i prosessene.*
- 7. Komitéen bes om å være oppmerksomme på HMS-utfordringer som kan oppstå i prosessene, og bes om å legge til rette for at man viser omtanke for hverandre.*
- 8. Fakultetsstyret ber komiteen vurdere studieprogramporteføljen.*

Fakultetsstyret ba også om at fakultetet – dvs enhetene – går gjennom alle studieemner og studieprogram for å avpasse ressursbruken til den aktuelle økonomiske situasjonen med utgangspunkt i de føringer som ligger i saksforelegget (fakultetsstyresak 57/24).

Arbeid i hovedkomiteen

Hovedkomiteen har hatt ett møte, 9.12.2024, i tre timer siden forrige løypemelding. Temaet på møtet var hovedsakelig studieprogramportefølje på Det psykologiske fakultetet. Det var idémyldring i smågrupper, der gruppene var invitert til å tenke kreativt med følgende spørsmål som utgangspunkt: *Hvilken studieprogramportefølje ønsker vi å tilby i august 2026? Hvilken studieprogramportefølje ønsker vi å tilby i 2030?* Det fremkom mange tanker, disse ble notert for videre diskusjon, ingen avslutninger på selve møtet om hva som kan foreslås med tanke på fremtidig studieprogramportefølj.

I tillegg presenterte visedekan et innlegg om utfordringer med studieprogramporteføljestyling som hun hadde nettopp holdt tidligere samme uke på UiBs årlige studiekvalitetsseminar. Lysbildene er vedlagt denne o-saken. Hovedkomiteen drøftet også undervisningsressurser i 2025 og hvordan fakultetet kan holde studenter godt orientert.

Det var planlagt et møte i hovedkomiteen 6.1.25, men møtet ble avlyst pga. høyt tidspress i begynnelsen av januar.

De neste møtene i hovedkomiteen er planlagt slik:

- 3.2.2025
- 3.3.2025
- 7.4.2025

Arbeid i enhetene

Det foregår stadig arbeid i enhetene med studiedimensjonering på emne- og programnivå. Her kommer en oversikt over det som har skjedd sist in noen av instituttene:

ISP

- Det har vært en del endringer i enkelte emner (f.eks. i emnene PROPSYK305, PROPSYK308, PSYK111, PSYK114, PSYK206) som trer i kraft fra dette semesteret (vår 2025).
- ISP har satt ned en arbeidsgruppe for å se på muligheter for flervalgsprøver på årsstudieemner. I neste UU-møte (4. februar) kommer medlemmene til å drøfte flervalgsprøver med utgangspunkt i arbeidsgruppens rapport.
- På UU-møtet vil det også behandles en sak om å gå over til muntlig eksamen i PROPSYK307.
- Om kort tid vil det også sannsynligvis bli meldt en sak om å ta 5 studiepoeng fra PSYK111 og slå sammen med PSYK113 slik at begge emner består av 10 stp. Dette vil gi innsparinger i sensur.
- Som en følge av budsjettmessige kutt har instituttet også gjort noen justeringer i seminarundervisningen på vårens emner på årsstudiet. Antall seminargrupper i PSYK114, PSYK106 og PSYK109 har blitt redusert, slik at det blir flere studenter i hver gruppe. ISP har også redusert i tiden seminarleder får betalt for å gi tilbakemeldinger på innleverte oppgaver.

IKP

IKP jobber fortsatt med mindre nedjusteringer på enkeltemner. De to større tingene som holdes på med, er:

- redimensjonering/enderinger av emnene PRPSYK311A og PRSPYK311B
- fakultetsstyret har også så langt IKP har forstått kuttet innleie av ansatte fra HF til tilbakemelding i forbindelse med Akademisk skrivning som del av PRPSYK100. Det må bestemmes hvordan dette skal håndteres videre. Da dette temaet ble lagt til PRPSYK100 var etter avtale med fakultetsledelsen om at dette skulle gjennomføres av andre enn IKP.

IBMP

- Det arbeides med noen logopedi-emner, der dimensjonering og hensyn til nye krav for godkjenning jfr. brev om eksamensform/godkjenningskrav (fra Studieavdeling ved UiB) er tatt hensyn til. Denne prosessen er ikke helt ferdig, men instituttleder Frøydis Morken er i tett dialog med dekan om denne prosessen.
- Det har blitt gjort noen små endringer mtp. neddimensjonering i PRPSYK306

IPED

På alle IPEDs programmer og på instituttet som helhet arbeides det med å se mulige innsparinger. Det er gjennomført reduksjon i undervisningstilbud (forelesninger og seminarer) og endrede eksamensformer på enkeltemner. Det er også gjennomgående arbeidet med omlegging av sensur. Instituttet har på den måten klart å kompensere for det som i høst så ut som et underskudd i undervisningsregnskapet på et par tusen timer våren 2025 til faktisk å greie å levere det de skal – uten å leie inn eksterne.

Instituttet er i dialog med UiBs lektorsenter om den 5-årig lektorutdanningen (som er eid av andre fakulteter, og der IPED bidrar med undervisning om pedagogikk) der det kan bli aktuelt å avholde ett mindre praksisbesøk.

Parallelt med innsparinger arbeider instituttet med kvalitetsutvikling og for å øke gjennomstrømmingen, bl.a. gjennom prosjektet *Styrket studiekvalitet i masterprogrammene i pedagogikk - for å øke gjennomstrømmingen* som mottok insentivmidler fra UiB sentralt i juni 2024, og som en del av prosjektet dette arbeides det med revidering av flere emner fram mot fristen 1. mars.

HEMIL

har ikke levert en oppsummering til denne løypemeldingen, men som nevnt i tidligere løypemeldinger, har studiedimensjonering lenge vært et tema på instituttet, inkludert arbeid for innsparing i alle studieprogrammer.

Fakultetets økonomiske situasjon i media

Studentene publiserte et innlegg “Psykologutdanningen i Bergen er i fare” i Psykologtidsskriftet 28.11.24. De uttrykket bekymring for den økonomiske situasjonen ved fakultetet, i forbindelse med profesjonsstudiet i psykologi. Ledelsen representert ved

dekan og visedekan svarte på innspillene som kom fra studentene 5.12.24 i samme tidsskrift.

I et innlegg på Psykologtidsskriftet “Fem saker vi følger i 2025” publisert 6.1.2025 var under “Omveltninger for profesjonsutdanningen” UiB nevnt som følge av de to innleggene nevnt ovenfor.

Tiltak for styrket kommunikasjon med studenter på fakultetet er beskrevet nedenfor.

Oppfølging av RETHOS-kravene i profesjonsstudiet i psykologi

Dekan har bedt enhetene som har ansvar for profesjonsstudiet i psykologi, om å avsjekke at krav i de nasjonale retningslinjene for psykologutdanning er møtt. Retningslinjene tilsier en rekke læringsutbyttebeskrivelser som må oppfylles i programmet, og det har tidligere blitt lagt et omfattende arbeid for å påse at disse oppfylles i programmet. Nå at det blir endringer som følge av økonomiske innsparinger, spesielt med reduksjon i eksterne undervisere, må fakultetet fortsatt sikre at ingen av skal-kravene faller under en grense for hva som er forsvarlig. De relevante instituttene er bedt om å

1. Identifisere om det er skal-krav som ikke er oppfylt
2. Vurdere om det er aktuelt å tilby eller justere innenfor instituttens rammer
3. Vurdere om det er aktuelt for instituttene (samt sentrene) å bistå hverandre

Dersom det finnes skal-krav som ikke kan forsvarlig dekkes ut fra denne prosessen, vil fakultetet kunne bistå med løslønn innenfor rammene gitt i 2025-budsjettet.

Enhetene har nå en frist 1. februar 2025 for å melde tilbake til dekan. Brevet til enhetene som beskriver dette er en orienteringssak i fakultetsstyremøte 6. februar 2025.

Kommunikasjon med den samlede studentmassen om arbeidet med studiekvalitet

I dialog med leder for PSF og andre studentrepresentanter avklarte dekan og visedekan i desember 2024 at det synes riktig å orientere alle studenter om at alle staber og enheter og fakultetsledelsen arbeider hardt for opprettholde studiekvalitet i studieprogrammene nå i en situasjon med strammere økonomi. Fakultetsledelsen sendte 19.12.2024 en kunngjøring på mitt.uib til alle studenter på fakultetet om den økonomiske situasjonen og hvordan fakultetet jobber for å opprettholde kvalitet i utdanningene. Fakultetsledelsen planlegger samme type bred kommunikasjon med studenter fremover, sannsynligvis i form av kunngjøringer på mitt.uib.

Studieporteføljestyling på Det psykologiske fakultet

Yael Harlap
Vise-dekan for utdanning
Det psykologiske fakultet

Hvem er Det psykologiske fakultet?

1

2

Bredefakultet

Psykologi (biologisk psykologi, kognitiv nevrovitenskap, kognitiv psykologi, personlighetspsykologi, sosialpsykologi, utviklingspsykologi, klinisk psykologi, arbeids- og organisasjonspsykologi, skole- og opplæringspsykologi)

Pedagogikk og utdanningsvitenskap (teoretiske og filosofiske grunnlagsspørsmål, om anvendte områder; spesialpedagogikk og universitetspedagogikk)

Barnevern

Logopedi

Helsefremmende arbeid og global utvikling

Disiplinfag: ja
Profesjonsfag: ja
Samfunnsfag: ja
Helsefag: ja

Mennesker 2024

- 293 årsverk (194 fast, 99 midl.)
- 2400 studenter (hoder)

3

Studieprogram desember 2024

2012: 1650 studenter
2023: 2400 studenter
Høye søkertall
Høyere gjennomføring enn UiBs
gjennomsnitt

Studieprogram	St.pl.		
Bachelor i generell psykologi	60	Master i psykologi	22
Bachelor i arbeids- og organisasjonspsykologi	60	• Atferd og nevrovitenskap	4
		• Sosial og kognitiv psykologi	18
Bachelor i pedagogikk	40	Master i arbeids- og organisasjonspsykologi	18
Bachelor i spesialpedagogikk	23	Master i logopedi	22
Årsstudiet i psykologi	200	Master i helsefremmende arbeid og helsepsykologi	20
Årsstudiet i pedagogikk	40	Master in Global Development Theory and Practice (GLODE)	20
Master i pedagogikk (opptak annet hvert år)	20	Master i barnevern	25
Master i pedagogikk deltid (opptak annet hvert år)	20	Master i barnevernsarbeid	25
		Profesjonsstudiet i psykologi	87
Master i spesialpedagogikk (opptak annet hvert år)	15	Ettårig praktisk pedagogisk utdanning (PPU)	112

4

Dagens utfordringer

- Dårlig økonomi tvinger fram nedskalering, begrenser utvikling, og gjør fagmiljøer sårbare
- Allerede gode søkertall og relativt høyt gjennomføring – hvor finnes det uutnyttet potensial?
- Profesjonsstudiet i psykologi: studieplanarbeid, finansieringskategori og gjennomføring i normert tid
- MA i barnevern og barnevernsarbeid – søkertall pulverisert
- MA in Global Development – mistet internasjonale studenter fra globale sør

5

Prosjekt Studiedimensjonering

6

Tiltak som vurderes i arbeidet

- Systematisk arbeid med vurderingsformer – f.eks., noen emner med flervalgseksamen for å befrie interne ressurser og spare midler som går til sensur
- Fellesemner på tvers av studieprogrammer – f.eks., metodeundervisning og vitenskapsteori
- Etter hvert: studieprogramportefølje som helhet
 - Legge ned?
 - Slå sammen? (2 programmer til ett program med studieretninger?)
 - Opprette årsstudier?

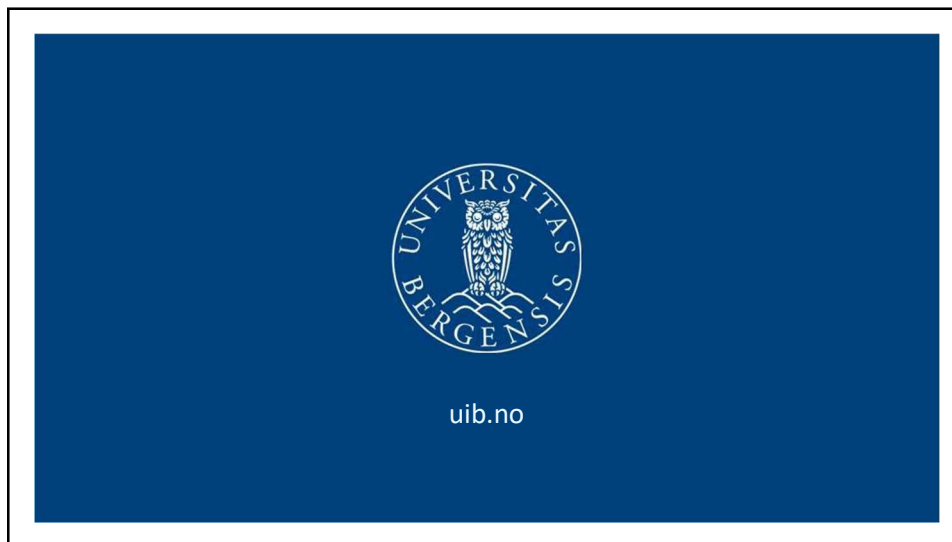
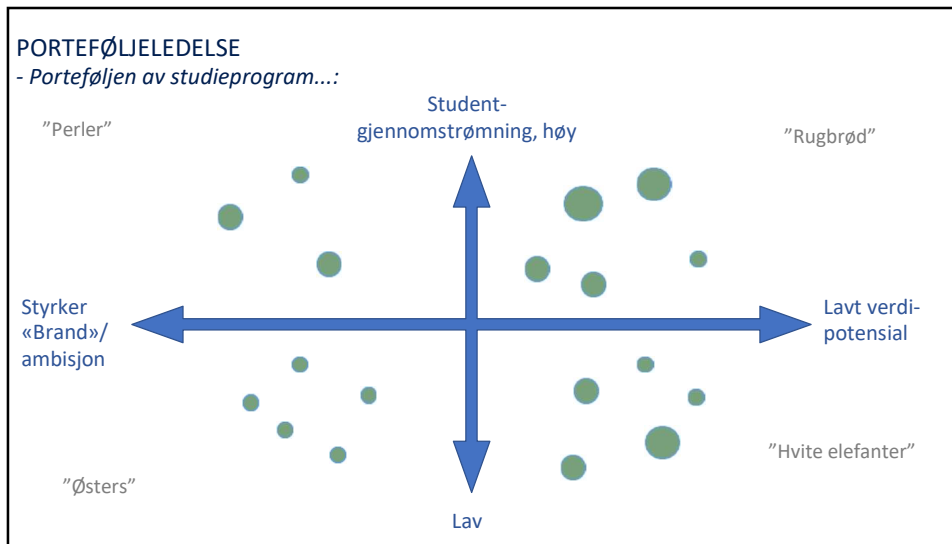

7

Dilemmaer i porteføljestyring

- Når strategiske ambisjoner kolliderer med nye virkeligheter
- Hva er det gode datagrunnlaget?
- Sterk styring fra våre eiere begrenser fleksibiliteten
- Konkurrerende verdier gjør det krevende til å hensiktsmessig planlegge portefølje

8

Løypemelding studiedimensjonering fak.styret 8.5.2025

Løypemelding “Prosjekt Studiedimensjonering” Fakultetsstyremøtet 8.5.2025

v/dekan Norman Anderssen

Før påskeferien våren 2025 har komitéen for studiedimensjoneringsprosjektet fått presentert og drøftet blant annet:

1. Tabellverk som gir en så å si uttømmende oversikt over vitenskapelige ressurser som legges inn i hvert studieemne og studieprogram, samt eksterne utgifter til sensur, praksis, m.m. Tabellverket er svært nyttig, og det danner grunnlaget for å sammenlikne studieemner og studieprogram når det gjelder vitenskapelige ressurser som legges inn. Tabellverket viser imidlertid ikke samtlige kostnader ved emne- og programdrift, for eksempel ikke utgifter knyttet til administrasjon og areal. Tabellverket vil nå utvikles videre med anslag over resultatmidler i studieemner og studieprogram. På lang sikt vil tabellverket kunne legge grunnlaget for årlige oppdateringer.
2. Oversikt over mulige undervisningssamarbeid om fellesundervisning på tvers av samtlige studieprogram ved fakultetet når det gjelder forskningsmetode, akademisk skriving og vitenskapsteori. Oversikten inneholder også forslag til mulig plan for hvordan dette kan oppnås til studiestart august 2027.
3. Oversikt over oppbygning av våre fire BA-program og hvordan tilsvarende ser ut når det gjelder omfanget av fagspesifikke og fakultetsspesifikke innslag, blant annet ved HF ved UiB der en større omlegging er gjennomført.
4. Oversikt over EVU-tilbudene som fakultetet har i dag og har hatt de siste årene, inklusive resultatinntekter for emnene. Notatet viser også til finansieringsformer og peker på aktuelle muligheter framover.

Komitéen planlegger å sluttstille arbeidet med en rapport i løpet av mai 2025 slik at den kan behandles på fakultetsstyremøtet 12.6.2025.

Følgende 7 møter er planlagt etter påske: 23.4., 30.4. (avlyst pga. sykmeldinger), 6.5., 13.5., 21.5., 28.5., 4.6.

Vedlegg 3.

Etter- og videreutdanning ved Det psykologiske fakultet - Rapport fra arbeidsgruppe.

2.april 2025

I forbindelse med behandlingen av Studiedimensjoneringsprosjektet ble det oppnevnt en hurtigarbeidende arbeidsgruppe for å vurdere etter- og videreutdanning ved Det psykologiske fakultet. Arbeidsgruppen besto av **administrasjonssjef Arne Magnus Morken** og **rådgiver Vidar Yndestad**. Arbeidsgruppen har hatt møte med og fått innspill fra leder ved UiBVidere, Bo Byrkjeland.

Dette notatet omfatter følgende temaer:

- Oversikt over EVU-emner som Det psykologiske fakultet for tiden tilbyr og hvilke inntekter disse emnene genererer
- Se på mulige temaer/fag/oppsett for EVU-emner i fremtiden
- Beskrive administrative og faglige prosesser ved å opprette nye EVU-emner og se på hvilke utfordringer som er størst
- Peke på mulig tidshorisont for arbeidet med EVU-satsning fremover

Innledning

Det er et ønske fra både departementet og universitetsledelsen at EVU skal være et satsingsområde. I utviklingsavtalen fra 2024 med Kunnskapsdepartementet skriver UiB at de vil «styrke tilbudet av livslang læring gjennom forskningsbaserte og fleksible etter- og videreutdanningstilbud». I UiBs strategiplan 2023-2030 står det at «vi skal styrke UiB som en arena for livslang læring og videreutvikle forskningsbaserte, fleksible etter- og videreutdanningstilbud i samsvar med UiBs profil».

Nivået på EVU-aktiviteten bør vurderes med tanke på økonomi, samarbeid med praksisfeltet og fakultetets omdømme. Alle EVU-emner skal gå med overskudd, hvor de som er eksterntfinansierte også bør gi et nettobidrag til fakultetet. Nettobidraget er hvor mye som blir hentet inn fra eksterntfinansierte prosjekter, som for eksempel frikjøp og prosjektgevinster, for å dekke kostnader på grunnbevilgningen. Dette bør derfor være en del av beslutningsgrunnlaget for om fakultetet skal opprette nye EVU-emner.

Fordeling av inntekter fra EVU på fakultetet ble bestemte på fakultetsstyremøtet 11. mai 2016 (sak 37/16). Det er en økonomimodell der hvert EVU-kurs trekkes 10 % i administrasjonskostnader av total inntekt fra kurset. Dette skal dekke arbeid fakultetet har i forbindelse med EVU-kurs, inkludert studieadministrativ tilrettelegging, økonomiarbeid og

eksamensarbeid. Etter at alle kostnadene er trukket fra, vil hele overskuddet fra EVU-emnene tilfalle instituttene. På grunn av den økonomiske situasjonen til fakultetet vil tidligere års overskudd fra EVU-virksomheten fryses fra 2025 og stå ubrukt i noen år fremover.

Egenbetalingsforskriften regulerer adgangen til å kreve egenbetaling fra studenter ved universiteter og høyskoler for etter- og videreutdanning (EVU). Institusjonene kan kreve egenbetaling for EVU-emner, og forskriften tillater at studenter kan betale opptil 100 % av kostnadene for EVU-emner, eller inntil 35 % av kostnadene for delvis finansierte emner.

Det finnes tre typer finansiering:

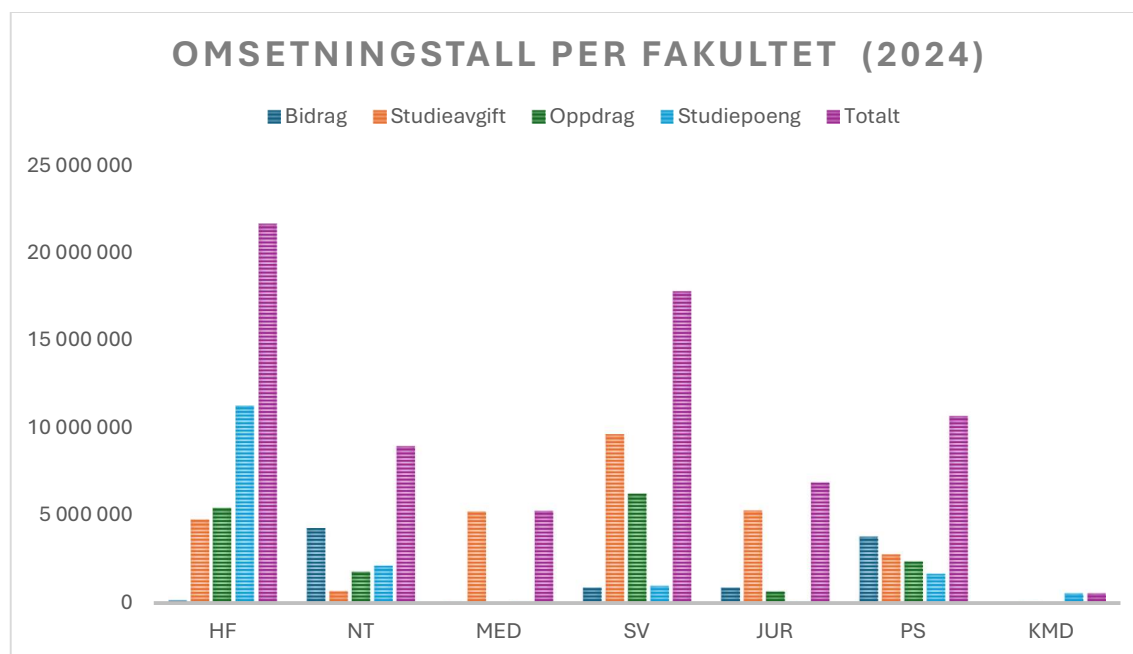
1. Ingen studieavgift, men 100 % studiepoengproduksjon.
2. Inntil 35 % egenbetaling og avkortet studiepoengproduksjon i henhold til egenbetaling.
3. Finansiert 100 % av egenbetaling eller fra oppdragsgiver.

Oversikt over EVU-emner og inntekter

EVU totalt ved UiB for 2024 og overordnet ved Det psykologiske fakultet

UiB Videre har utarbeidet en oversikt over omsetningstall for EVU-aktiviteten ved UiB for 2024. Denne viser at Det psykologiske fakultet hadde tredje høyest omsetning av fakultetene med 10,7 mill. kroner. HF-fakultetet hadde da høyest omsetning med 21,6 mill. kroner, etterfulgt av SV-fakultetet med 17,8 mill. kroner, jfr. figur 1.

Figur 1: EVU-omsetning per fakultet ved UiB for 2024

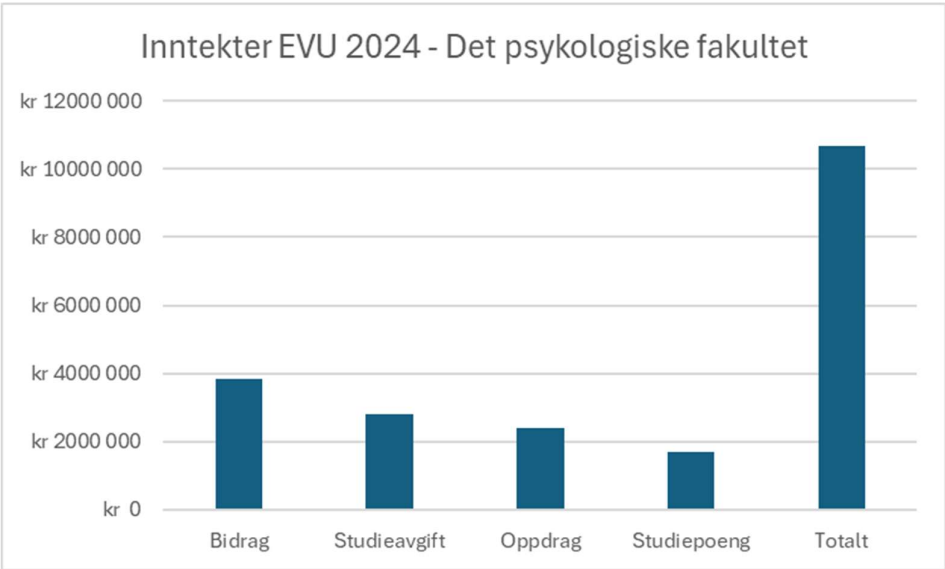

Etter- og videreutdanning (EVU) kan gi et betydelig økonomisk bidrag til Det psykologiske fakultet. I henhold til beregningen fra UiBVidere fordelte de 10,7 mill. kronene i omsetning i 2024 seg slik:

- 3,88 mill. kroner fra eksterne bidragsprosjekter (BOA)
- 2,77 mill. kroner fra studieavgift (GB)
- 2,39 mill. kroner fra eksterne oppdragsprosjekter (BOA)
- 1,63 mill. kroner fra studiepoengproduksjon generert i 2024 (GB)

Jfr. oversikten i figur 2. Hver av de fire finansieringskategoriene blir nærmere redegjort for i neste avsnitt.

Figur 2: Inntekter EVU ved Det psykologiske fakultet i 2024

EVU ved Det psykologiske fakultet per finansieringskategori i 2024

EVU-kurs med studieavgift (grunnbevilgning)

De fleste EVU-tilbud ved fakultetet er 100 % finansiert av studieavgifter, og vurderingen om et emne skal tilbys kommer an på antall søkere i det aktuelle semesteret. Tabell 1 viser fakultetets aktive EVU-kurs av denne typen, som er en del av grunnbevilgning (GB). I 2024 var det 153 betalende studenter, som gav en inntekt på 2,771 mill. kroner. Kurset i kriminalomsorg gikk sist i 2023 og hadde derfor ingen inntekt i 2024.

Tabell 1: EVU kurs finansiert ved studieavgift fra studenter i 2024, tall i 1000 kr

Kurs	Institutt/senter	Inntekt	Antall betalende studenter
PED645 Kriminalomsorg	ISP	0	0
PSYK 640 operativ psykologi	ISP	475	25
PSYK 653 sorgutdanningen	SFK	342	19

PSYK643 Krise- og katastrofepsyk.	SFK	450	25
PSYK650 Komplisert sorg	SFK	0	0
PSYK652 Barn som pårørende	SFK	397	22
PSYK654 Personelloppfølging	SFK	432	24
PSYK676 Tverrfaglig teamarbeid	SFK	315	21
PSYK678 Vitenskapelige forskn. metoder	SFK	360	17
Executive663 Operativ teamledelse i kriser	SFK	0	0
Sum		2 771	153

EVU-kurs finansiert ved studiepoeng (grunnbevilgning)

DIGI110 ved SLATE er gratis å delta på, og gjennom et stort antall studenter som tok dette kurset og fullførte det ble det generert 14,29 studiepoeng (60 poengsenheter) i 2024, som gir en resultatbasert inntekt på 0,809 mill. kroner. Ved IPED er det et metodeemne som er fullt ut finansiert ved studiepoengsproduksjon, som gav en inntekt på 0,43 mill. kroner i 2024. I tillegg er det tre EVU-kurs ved SFK som er delvis finansiert gjennom studiepoeng (i tillegg til studentbetaling), med en samlet inntekt på 0,42 mill. kroner.

Til sammen ble det produsert 26,48 studiepoeng fra EVU-aktiviteten ved fakultetet i 2024. Dette genererte en inntekt på 1,63 mill. kroner til UiB, jfr, tabell 2. Av dette beløpet vil det bli trukket fra et konsernbidrag på 25% til UiB sentralt.

Tabell 2: EVU kurs finansiert ved studiepoeng i 2024, tall i 1000 kr

Kurs	Institutt/senter	Inntekt	Antall SP
DIGI110 Fantastiske data	SLATE	809	14,29
PSYK643 Krise- og katastrofepsyk.	SFK	165	2,92
PSYK676 Tverrfaglig teamarbeid	SFK	83	1,47
PSYK678 Vitenskapelige forskn. metoder	SFK	173	3,05
METMAU660 Vitenskapeleg metode	IPED	403	4,75
Sum		1 633	26,48

Oppdrag (BOA)

Oppdragsfinansiert etter- og videreutdanning vil være emner som er 100 % finansiert av en oppdragsgiver, samt at det skal beregnes en rimelig fortjeneste. Det vil ikke bli gitt resultatmidler for studiepoeng i emner som er oppdragsfinansierte. Det er oppdragsgiver som avgjør hvem som kan ta emnene. Ved Det psykologiske fakultet ble det inntektsført 2,390 mill. kroner på to oppdragsprosjekter tilknyttet EVU i 2024, jfr. tabell 3. Denne inntekten er del av bidrags- og oppdragsaktivitetsøkonomien ved fakultetet (BOA). Kursene var PSYK604 operativ psykologi og kriseledelse, som arrangeres på oppdrag fra Addisco. Samt kompetanse for kvalitet (KFK) ved Institutt for pedagogikk, som er emner knyttet til videreutdanning for lærere på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet. Fra høsten 2025 har Kunnskapsdepartementet varslet en endring, der midler for å tilby videreutdanning til lærere vil bli gitt direkte i de årlige tildelingsbrev til institusjonene som øremerkede tilskudd i stedet for anbudskonkurranse. Emnene vil da gå fra å være eksternfinansierte til

grunnbevilgningsfinansierte, noe som kan gi Institutt for pedagogikk en årlig inntekt på cirka 1,2 millioner kroner.

Tabell 3: Oppdragsprosjekt, inntekt for 2024 i 1000 kr

Kurs	Institutt	Inntekt
PSYK 604 Operativ psykologi og kriseledelse (Addisco)	ISP	890
PED670-672 Kompetanse for kvalitet (KFK)	IPED	1 500
Sum		2 390

Bidrag (BOA)

Bidragsfinansiert etter- og videreutdanning er emner der en ekstern bidragsyter dekker alle eller deler av kostnadene. Dersom bidragsyter kun dekker deler av kostnadene, må resten av finansieringen dekkes av egenfinansiering. Denne finansieringsformen skiller seg fra oppdrag ved at bidragsyter ikke kan bestemme hvem som skal delta på kurset.

Ved Det psykologiske fakultet ble det inntektsført 3,882 mill. kroner i 2024 på seks slike EVU-kurs, jfr. tabell 4. Denne inntekten er også del av BOA-økonomien. UiB har siden 2020 opprettet 7 nye erfaringsbaserte masterprogrammer, dette inkluderer master i krisepsykologi ved SFK.

Tabell 4: Bidragsprosjekt, inntekt for 2024 i 1000 kr

Kurs	Institutt	Inntekt
Erfaringsbasert master i krisepsykologi	SFK	1 029
Kompetanseløftet for spes.ped	IPED	604
Dekomp	IPED	1 503
Kompetanseløftet	IPED	271
Ny som lærer på Vestlandet	IPED	63
Bransjeprogram for avfall og gjenvinning	SLATE	412
Sum		3 882

Mulige temaer/fag/oppsett for fremtidige EVU-emner

I budsjettinnspillene fra fakultetets institutter og sentre for 2024 ble hver enhet bedt om å skrive et punkt om EVU. I arbeidet med å identifisere mulige fremtidige EVU-tilbud har vi sett på disse innspillene samt snakket med UiB Videre. Vi har gruppert EVU-emnene inn i ulike satsingsområder, hvor mange av disse er overlappende:

- **Forsvar, operativ psykologi og ledelse:** Emner innen arbeids- og organisasjonspsykologi, krisepsykologi og operativ psykologi, med temaer som personalpsykologi, risikopersepsjon, ledelse, konflikthåndtering, krisepsykologi og samfunnssikkerhet.
- **Barnevern, spesialpedagogikk og krisepsykologi:** Ulike emner knyttet til barnevern, tverrsektorielt arbeid, kulturell kompetanse i barnevernet,

barnevernssystemer fra et politisk og juridisk perspektiv, og skjæringspunktene mellom barnerettigheter, FNs barnekonvensjon, Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen og norsk lov.

- **Klinisk psykologi:** Kliniske emner for ansatte i helse- og omsorgsyrker, men også for et bredere publikum, inkludert spesialistkurs for psykologer. Her er det også mulig å arrangere etterutdanningskurs.
- **Arbeids- og organisasjonspsykologi:** Ledelse er en komponent i mange av EVU-emnene på vårt fakultet. På den andre siden er temaer som motivasjonspsykologi, personalpsykologi, arbeidspsykologi og organisasjonspsykologi populære emner innen etter- og videreutdanning.
- **Lærerutdanning, læringsanalyse og pedagogikk:** Veilederutdanning, læringsanalyse, kunstig intelligens i utdanning, og bruk av digitale verktøy for å forbedre læringsprosesser.

Et mulig oppsett er å utvikle mikroemner, som har fått stor oppmerksomhet nasjonalt og internasjonalt. UiB var tidlig ute med DIGI-emnepakke, og tilbyr en rekke slike kurs på 2,5 studiepoeng hvor det meste er gratis. DIGI-emnene ved UiB hadde våren 2025 cirka 2500 påmeldte studenter og er det mest populære videreutdanningstilbudet ved UiB noensinne. Her tilbyr SLATE DIGI110, hvor cirka 340 studenter bestod eksamen i 2024. Dette ga UiB en resultatbasert inntekt på 0,80 mill. kroner. Gjennom å opprette slike mikroemner som treffer bredt vil man kunne få svært mange påmeldte, hvor resultatbasert inntekt avhenger av antallet studenter som består eksamen. For slike kurs vil det typisk være høye utviklingskostnader, og deretter lave driftskostnader.

Et virkemiddel for å gjøre våre EVU-emner mer attraktive er å tilby emner som kan settes sammen til en grad. Da vil det være viktig med samarbeid på tvers av institutter/sentre ved fakultetet, eventuelt på tvers av fakultet.

I forhold til å opprette nye EVU-emner som er bærekraftige og gir overskudd, så kan nettbaserte kurs være mer økonomisk gunstige, ved å ha lavere kostnader enn kurs med fysiske samlinger.

I forhold til målgrupper som kan være spesielt aktuelt å rette kurstilbud mot er Forsvaret, som forventes å bli prioritert i de kommende statsbudsjettene med økte bevilgninger. I denne sektoren vil det kunne være økt betalingsvilje for videreutdanning de kommende årene.

Administrative og faglige prosesser og utfordringer ved opprettelse av nye EVU-emner

Hovedutfordringen ved opprettelse av nye emner er om instituttene og sentrene har ressurser til å prioritere EVU i forhold til kjernevirksomheten. Til tross for dette er det et ønske i flere miljøer om å ha denne typen tilbud. Vi har valgt å dele denne delen inn i to:

Prosess for opprettelse av EVU-emner

1. Faglig grunnlag: Først må det avklares om det er faglig grunnlag for det nye emnet. Vurder den faglige kompetansen og interessen i fagmiljøet. Finnes det noen som kan ta på seg rollen som emneansvarlig?
2. Økonomiske forhold: Deretter bør økonomiske forhold avklares. EVU skal bidra til å styrke økonomien ved fakultetet.

3. Emnebeskrivelse og opprettelse: Neste fase er utarbeidelse av emnebeskrivelse og opprettelse av emnet på samme måte som for alle andre emner ved fakultetet.

Tiltak for å gjøre det lettere å drive EVU- emner

- Skape felles kultur for EVU og legge til rette for samarbeid på tvers av fakultetet om EVU.
- Lage gode løsninger for støtte med bedre tilrettelagt læringsplattform (Mitt UiB).
- Se på om noen av emnene kan ha digitale samlinger og gi råd om hvordan dette skal gjøres på best mulig måte.
- Lage en god beskrivelse og opplegg knyttet til etablering og drift av EVU-tilbud, med et solid administrativt rammeverk for utvikling og drift av EVU ved fakultetet.
- Tilrettelegge for at ansatte kan utvikle og drive EVU-tilbud der det er faglig interesse og økonomisk grunnlag for det.

En mulighet for å gjøre det lettere å opprette nye EVU-emner, er å gjenbruke emner som tilbys ved fakultetet til ordinære UiB-studenter. Det vil da kunne være mulig med felles undervisning, som et tiltak til å redusere kostnadene ved EVU-emnet.

Peke på mulig tidshorisont for arbeidet med EVU-satsning framover

Det bør umiddelbart lages en langtidsplan for EVU-virksomheten ved fakultetet. Det tar tid å opprette nye emner og vi bør også fornye og revidere eksisterende emner.

Det er også viktig at en lager en ny administrativ organisering av driften av disse emnene, som er langsiktig og med klare rollefordelinger.

EVU er i stadig utvikling, og det er viktig at vi følger aktuelle trender og politiske føringer. Vi må kontinuerlig vurdere hvilke emner som etterspørres og hvilke finansieringskilder som er tilgjengelige for slike emner. Derfor er det viktig for fakultetet å arbeide for å holde oss oppdaterte og posisjonere oss i et EVU-marked som stadig er i endring ved å kunne tilby kurs som studenter, oppdragsgivere og norske styresmakter etterspør.